

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๘

(สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง)

วันเสาร์ที่ ๑๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๓๐ (สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง) พ.ศ. ๒๕๖๐

ครั้งที่ ๒๘/๒๕๙๐ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒
วันเสาร์ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๙๐

๑. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ (แก้ไขเพิ่มเติม) พุทธศักราช ๒๕๙๐ ของ ต. ยู่เกียง ทองลงยา (กาญจนบุรี)
๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๙๐ ของ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี)

๗๕๔

๗๖๗

	หน้า
X ๓. ร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ (แก้ไขเพิ่มเติม) พุทธศักราช ๒๔๘๐ ของ ต. ยูเกียง ทองลงยา (กาญจนบุรี)	๗๖๘
X ๔. ร่างพระราชบัญญัติเหรียญเครื่องหมายหนังสือพิมพ์ พุทธ- ศักราช ๒๔๘๐ ของ ต. ยูเกียง ทองลงยา (กาญจนบุรี)	๗๗๓
X ๕. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๐ ของ นายทองม้วน อัครดากร (มหาสารคาม)	๗๘๒

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๘/๒๕๘๐ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒

วันเสาร์ที่ ๑๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๘๐

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๘ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : วันนั้นสมาชิกมาประชุม ๑๐๖ ท่าน เป็นองค์ประชุมแล้ววาระต่อไป ขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งพุทธศักราช ๒๕๘๐ ของนายดาบยู่เกียงทองลงยา

๓. ยู่เกียง ทองลงยา (ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ก่อนนี้ข้าพเจ้า จะ ได้อภิปราย ถึงร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้เสนอมานี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความเจตนาว่า มิได้มีความประสงค์เป็นอย่างอื่น นอกจากที่จะให้ปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งให้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งแห่งระบอบประชาธิปไตย การที่ข้าพเจ้าได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ นั้นมาก เพราะได้มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติมที่สภาผู้แทนราษฎรได้อนุมัติไปเมื่อปีกลายนี้ ได้มีบางสิ่ง

บางอย่างซึ่งใคร่ครวญแล้ว รู้สึกว่ามีความจำเป็นจะต้องแก้ไข เพื่อให้การเลือกตั้งของประเทศไทยได้ดำเนินไปด้วยดี โดยกลุ่เมยุคธรรมและด้วยความรู้สึกของประชาชนทั้งหลายประกอบด้วยความดีธรรมอันดีของประชาชนด้วย ในพระราชบัญญัติเลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๗๕ ซึ่งได้ออกไปแล้วนั้น ได้มีข้อความในมาตรา ๑๘ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วแลก็มีความบกพร่องเป็นอันมาก แต่ว่าความบกพร่องนั้นย่อมเกิดขึ้นทีหลัง เมื่อเราได้กระทำกิจการทั้งหลายไปแล้ว คราวแรกข้าพเจ้าคิดว่าพระราชบัญญัติมาตรานี้คงจะไม่กระทบกระเทือนหรือคงจะไม่เกิดข้อบกพร่องอย่างใด แต่ว่าเมื่อได้มีการดำเนินการสมัครรับเลือกหรือแสวงหาเงินจางในการสมัครรับเลือก ข้าพเจ้ารู้สึกว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้ บกพร่องไป

เป็นอันมาก ในพระราชบัญญัติ การเลือก
 ตั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช
 ๒๕๑๕ มาตรา ๑๕ นั้นมีความว่า
 มาตรา ๑๕ นั้น นอกจากข้าราชการการเมือง
 เมืองห้ามมิให้ข้าราชการ หรือพนักงาน
 เทศบาล ซึ่งมีเงินเดือน และตำแหน่ง
 ประจำในจังหวัดใดๆ สมัครรับเลือกตั้ง
 ในจังหวัดนั้น ถ้าข้าราชการหรือพนักงาน
 เทศบาลผู้ใด ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทน
 ราษฎรของลาออกจากตำแหน่งประจำการ
 ในส่วนข้าราชการนั้นให้มีสิทธิ ได้รับบำ
 เหน็จบำนาญของเทศบาลตาม กฎ
 หมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ และถ้าเป็น
 ข้าราชการทหาร ทหารกองอา ร्षเบียหวัคแทน
 บำนาญตามระเบียบของทหาร ถ้าข้าราชการ
 ผู้ใด ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทน ราษฎร
 เมื่อออกจากสมัชชภาพ โดย ไม่มีความ
 เสียหายแล้วประสงค์จะเข้ารับราชการใน
 ชั้นและอันดับที่ใดรับอยู่ในขณะ รับเลือก
 ตั้งให้กระทรวง ทบวงกรมเดิมรับบรรจุที่
 เดิม หรือหากทรงข้าพเจ้าควรจะได้เสนอ
 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
 ก่อนที่จะได้ มีผลแสดง ความเจ้านองในการ รับเลือกตั้ง
 แล้วว่าเป็นเจลาบุคคลสมัชชประชม และเมื่อ
 ข้าพเจ้าได้เสนอแล้วโดยควน ก็ต้องแต่
 วนพระ ราชกรกฎาคม ก็พึงจะได้อภิปราย

กันในวันนี้ เพราะว่านั่นเหตุการณใน
 ระหว่างนี้ได้เปลี่ยนแปลงไป เป็นอันมาก
 เป็นอันมากและรัฐมนตรีได้ลงมติ ออกกฎ
 ข้อยบังคับหรือข้อ ความอย่าง หนึ่ง อย่าง ใด
 ซึ่งคล้ายคลึงกับข้อความ ที่ ข้าพเจ้า เสนอ
 มาแต่เป็นทีแสดง การที่รัฐบาล ได้ ต้า
 เณการไปนั้น มีความเห็นพ้องกับร่าง
 พระราชบัญญัติ ของข้าพเจ้า ในร่าง
 พระราชบัญญัติ ที่ ข้าพเจ้า เติมเติม ขึ้น มา
 สำระสำคัญมีว่า ได้ ให้ความเป็นพรรค ๔
 ของมาตรา ๑๕ ซึ่งอ่านได้ความว่า
 "ห้ามมิให้ข้าราชการ หรือ พนักงานเทศ
 บาลซึ่งมีเงินเดือน และ มีตำแหน่ง ประจำ
 อยู่ในจังหวัดกระ ทำการ โฆษณา ลงแก่
 ไม่ว่าทางตรงหรือ ทางอ้อม แต่ประ
 ชน เนื่องจาก การที่ตนจะสมัครเข้ารับ
 เลือกตั้งในจังหวัดนั้น ในมาตรา ๑๕
 ของพระ ราช บัญญัติ เลือก ตั้ง แก้ ไข เติม
 เต็ม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๑๕
 ที่ได้ออกไปเมื่อปี ๒๕๑๕ นี้ ถ้าเราจะแยก
 ข้าราชการผู้สมัครนั้น เราจะแยกออกได้
 ๒ ประการ ประ การที่หนึ่งข้าราชการที่
 มีเงิน เดือนนี้และตำแหน่ง ประจำ อยู่ใน
 จังหวัด และจะ ทำทำการสมัครรับเลือก
 ตั้งในจังหวัด และจะได้ทำการสมัครรับ
 เลือกตั้งในจังหวัดนี้ ประการหนึ่ง

และข้าราชการที่มีตำแหน่งอยู่ประจำอยู่ในจังหวัดหนึ่งแต่ไปสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดอื่นประการหนึ่ง ข้าราชการทั้งสองประการที่แสดงความจำนงในการสมัครรับเลือกตั้งนั้น เมื่อกันได้ผลได้เสียอยู่ในราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดที่ตนจะสมัครรับเลือกตั้ง ถ้าหากว่าตนเป็นผู้ที่มีนิสัยชอบผัดผ่อนในทางการเมือง ก็จะแสดงโดยเปิดเผยในทางการเมืองแล้ว ก็ควรจะแสดงตนให้เปิดเผยยิ่งกว่าแสดงความเสียสละในการที่จะประจำตำแหน่ง ก่อนที่จะได้สมัครรับเลือกตั้งนั้น แต่ว่าในพระราชบัญญัตินั้นถ้าเราจะพิจารณาเหตุที่สมาชิกแทนราษฎรให้อนุมัติให้พระราชบัญญัตินั้นออกไป เป็นการสนับสนุนให้ข้าราชการเข้ามารับเลือกตั้งแต่ละฝ่ายแล้ว ข้าราชการซึ่งเป็นผู้มีเงินเดือนประจำอยู่ในจังหวัดนั้นจะได้เปรียบเป็นอันมาก สมมติว่านายแดงมีเงินเดือนประจำเป็นข้าราชการอยู่ในจังหวัดอื่น นายแดงจะทำการสมัครรับเลือกตั้งได้โดยนายแดงไม่ต้องเสียประโยชน์อย่างใดเลย นายแดงยอมไปสมัครรับเลือกตั้งโดยไม่ต้องลาออกจากราชการซึ่งข้าราชการทุกท่านจะต้องอุทิศเวลาให้แก่ราชการไม่ว่าในโอกาสใด ๆ และการ

ที่นายแดงไปทำราชการอยู่ในจังหวัดนั้นแสดงอำนาจในการที่ตนเป็นข้าราชการเอาเงินเดือน ของ ประชาชนออกทำการเผยแพร่ในการสมัครรับเลือกตั้ง เอาเปรียบทั้งชนและเมือง ข้าพเจ้าเห็นว่าจะควรที่จะทำเช่นนี้ ยกเว้นเราจะทำประการใด ที่ทรงพระราชบัญญัติเลือกตั้งที่รัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองฝ่ายมุ่งหมายจะออกไปเพื่อจะเปิดโอกาสแก่ประชาชนได้เข้าเล่นการเมืองได้เข้าควบคุมราชการแผ่นดิน ได้ออกความเห็นในการที่จะควบคุมราชการแผ่นดินด้วยวิธีสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนราษฎร แต่ว่าโอกาสที่เปิดเช่นนั้น ถ้าหากว่าพระราชบัญญัติในบทประองโดยให้ประโยชน์แก่อีกฝ่ายหนึ่ง และประโยชน์อีกฝ่ายหนึ่งสูญไป เราก็ถือว่าพระราชบัญญัตินั้นไม่สมบูรณ์ ข้าราชการที่ประจำการอยู่ในจังหวัด ถ้าหากว่าตนมีความปรารถนาที่จะรับเลือก ถ้าพูดอย่างใจนักเลงที่แท้แล้ว เราจะต้องลาออกเสียที่จะมีการประกาศว่าตนเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพราะเหตุนี้ ข้าราชการที่ใด เช่นนี้ยอมได้เปรียบสองสถาน สถานหนึ่งตนมีเงินเดือนประจำอยู่แล้ว ถ้าหากว่าตนสมัครรับเลือกและเพียงเท่านั้นแต่ก็

ความประสงค์ว่าจะสมัครรับเลือกเที่ยว
 หากจะแนบเสียง เทียวไปประกันความใน
 ถัดตนคิดว่าตนจะได้รับเลือก จึงจะมาลา
 ออก ถ้าหากว่าการโฆษณานั้นไม่มีผล
 ความก็ไม่สมัครเสีย ได้เปรียบอย่างนี้ ถ้า
 หากเห็นว่าจะแนบเสียงที่ตนเห็นว่าจะ
 สมบูรณ์พอที่จะเป็นผู้แทนราษฎร ได้ก็
 สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อเช่นนี้เห็นว่าความ
 ยศกรรมาทให้แก่ผู้สมัครนั้นได้สูญสิ้นไป
 ก็จะเป็นการส่งเสริมให้ข้าราชการ หรือ
 บุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง ได้ฝ่ายเดียว
 ข้าพเจ้าไม่ได้อีกกับข้าราชการ หากมิได้
 ข้าพเจ้าเป็นนักประชาธิปไตยแท้ และ
 ชอบใจอย่างยงที่จะให้ผู้อื่นแสดง ความ
 จงนงในการเข้ารับเลือกตั้ง โดยบริสุทธิ์
 ใจ แต่คนเข้ารับเลือกตั้งนั้นต้องไม่ใช่
 เงินและเวลาของราชการซึ่งมีวันฉับแล้ว
 ว่าจะต้องอุทิศเวลาไปทั้งหมด อีกประ
 การหนึ่ง ในขณะนี้เราจะแลเห็น ได้ว่า
 ข้าราชการประจำต่าง ๆ ได้ออกตัวการ
 ไปสมัคร ตั้งแต่เรามีพระราชกฤษฎีกา
 ให้สมัครรับเลือกตั้งตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงวันที่
 ๓๐ กันยายนนี้ บุคคลข้าราชการผู้แสดง
 ความจงนงจะสมัครรับเลือกตั้งก็ยังไม่ปรากฏ
 ไม่ปรากฏและหาได้ลาออกไม่ ถ้าเราจะ
 เสนอมติมาตรา ๑๕ ตามร่างเดิม ที่กำหนด

ไว้เช่นนั้น ก็หมายความว่า เราส่งเสริม
 ข้าราชการแต่ประเภทเดียว ทำไมเราจึง
 ไม่ส่งเสริมบุคคลทั่ว ๆ ไป ในการสมัคร
 รับเลือกตั้งด้วย ข้าพเจ้าคิดว่าการที่คณะ
 รัฐมนตรีได้กำหนด และบังคับตามกฎหมาย
 และข้อบังคับต่าง ๆ นั้นหากไปภายหลัง
 ที่ข้าพเจ้าเสนอของพระราชบัญญัติ นั้นก็
 คงจะได้มีความ ยืนและรู้สึกอย่างแท้จริง
 ดังที่ข้าพเจ้ากล่าวนี้ จึงได้มีการจำกัดว่า
 ข้าราชการที่สมัครรับเลือกตั้งนั้นจะต้อง
 แจ้งให้หัวหน้ากองทราบหรืออะไรต่าง ๆ
 แต่การกำหนดเช่นนี้ยังไม่เป็นข้อผูกพัน
 ในกฎหมายข้าพเจ้าจึงเห็นว่า ถ้าหาก
 ว่าจะเราจะเพิ่มไว้ในมาตรา ๑๕ เดิม
 แล้ว กฎหมายนั้น จะศักดิ์สิทธิ์ของพระ
 ราชบัญญัติการออกตั้งนั้นเรา ถือว่าเป็น
 พระราชบัญญัติที่ศักดิ์สิทธิ์นับหนึ่งเป็นแขนง
 หนึ่งของรัฐธรรมนูญทีเดียวและทุก ๆ
 ประเทศก็ได้มีแก้ไขตัดแปลงเพื่อให้
 สมแก่กาลเทศะ เพื่อส่งเสริมให้การ
 เลือกตั้งของประเทศนั้น สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกทั้งหลาย ข้าพเจ้า
 ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ เพื่อเจตนา
 อันดี และเพื่อความบริสุทธิ์ใจ และ
 เพื่อที่จะส่งเสริมให้การเลือกตั้งของเรา

สามารถเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น ข้าพเจ้า
 คิดว่าท่านคงจะสนับสนุนพร้อมเพรียงกัน
 น.ต. หลวงธำรง นาวา สวัสดิศ
 ร.น. (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด
 ไทย): รัฐบาลเห็นว่าสภาฯ นี้ไม่ควร
 จะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
 ไว้พิจารณาทีเดียว เหตุผลก็คือในเบื้องต้น
 แรกโดยทั่วไปข้าพเจ้าใครจะกล่าวเสียก่อน
 ว่า ที่ท่านสมาชิกผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
 นี้ได้แสดงว่า พระราชบัญญัติเลือกตั้ง
 ซึ่งใช้อยู่ในขณะนี้ ได้มีการบกพร่องเป็น
 อันมากนั้น ข้าพเจ้าเสียใจในฐานะซึ่งเป็น
 ผู้บริหารตามกฎหมายนั้น คือได้ย้านดู
 โดยใจเที่ยงตรงไม่วอกแวก ไม่ทำนึ่งถึง
 อย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ข้าพเจ้ายังเห็นว่า
 กฎหมายเลือกตั้งซึ่งใช้อยู่ในขณะนี้ สภาฯ
 ได้ทำไปเป็นนอกทางดี ได้ผ่านไปเรียบร้อย
 เป็นอันมาก คือยังหาข้อบกพร่องซึ่งจะ
 เปลี่ยนแปลงแก้ไขในขณะนี้ ได้น้อยเต็มที่
 และเกือบไม่มีเลย นี่เป็นทางหนึ่ง ในทาง
 ที่ ๒ ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวในเรื่องอื่น ๆ
 อยู่ว่าสิ่งใดที่ทำไปและสิ่งนั้นเป็นการได้
 ประโยชน์แก่พวกเรา โดยเฉพาะแล้ว
 ข้าพเจ้าไม่สนับสนุน พระราชบัญญัติที่
 เสนอด้วยกัน ถึงแม้ว่าผู้เสนอจะเสนอมา
 ด้วยเจตนาคืออย่างไรก็ตาม แต่ที่ย่อมจะไป

ป้องกันความคิดเห็นของประชาชนโดยทั่วไป
 ไปไม่ได้ว่า สภาฯ นี้ เราได้ผ่านพระราช
 บัญญัตินี้ไปเพื่อจะ ปมคมออกผายหนิงไป
 ให้มีการต่อสู้ ข้าพเจ้าต้องขอท่านอย่าง
 รุนแรง (และต่อไปในเหตุผลที่ข้าพเจ้า
 เห็นว่าไม่ควรรับหลักการแห่งร่างพระราช
 บัญญัตินั้นนี้อาจจะ จำแนกได้เป็นข้อ ๆ
 ดังนี้ คือในข้อ ๑ การโฆษณาแก่บรร
 สมการรับเลือกตั้งเป็นคู่ควรกัน ในการที่
 เราจะให้สิทธิ์แก่ชาวชกกร ในการสมัคร
 รับเลือกตั้ง และเราคัดสิทธิ์เขาในการ
 โฆษณานั้น ถ้าเราจะเปรียบก็คล้าย ๆ คือ
 ว่าจะให้ข้าวเขากิน แต่ไม่ให้กับเขากิน
 ประการหนึ่ง ประการที่ ๒ การโฆษณา
 เป็นสิทธิ์ของบุคคลที่จะกระทำโดยความ
 หลังสิทธิ์สมัครรับเลือกตั้งไม่ เป็น
 สิทธิ์ซึ่งได้มีอยู่แล้ว ก่อนที่การรวม
 นุญมาตรา ๑๕ ประการที่ ๓ พระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้งโดย การบังคับให้ข้าราชการ
 การประจำต้อง ออกจากราชการเสียก่อน
 ในการสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดนั้น ใน
 การที่เรียกว่าผู้สมัครจำเป็นจะต้องเสีย
 ในการสมัครรับเลือกตั้งนั้นเป็นของไม่
 แน่ว่าคนจะ ได้หรือไม่ได้ และเมื่อสมัคร
 รับเลือกตั้งไม่ได้แล้ว การ กลับเขารับราชการ
 การอีกเป็นของไม่แน่นอนเหมือนกันว่า จะ

กลับเขา ไทหรือไม่ว่า ประการต่อไปคือการ
 ทวงเอาทรัพย์สินของผสมครเขารับเลือกตั้ง
 นั้นจะ ไทเปรียบแก่ผสมครอื่นทั่ว ๆ ไป
 นั้น ขอนชาพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย และในจุด
 สดกฏที่สุดก็ถือว่าในขณะที่ตั้งคณะนั้นเสก
 ข้าราชการ ซึ่งจะ สมิคร ใน จังหวัดอื่นนั้น
 ยอมเป็นธรรมด้ายเองที่ไม่มีอิทธิพลใน
 จังหวัดอื่นอย่างใด แต่ข้าราชการในจ
 ังหวัดนั้นเองจะมีอิทธิพล อย่างใด หรือไม่
 นั้น ในเรื่องนักโทษจำคุกอาชญากรรม
 หมายอย่างใดไม่ นอกจากจะเข้าใจกันไป
 เอง และคงแม้ว่าจะมีกรมพระราชบั
 ญ ญ ตเลือกตั้งบุญ ุคอยู่แล้วทง ในกฎหมาย
 อื่นก็มีบุญ ุคไว้ในเรื่องการใช้อำนาจหน้า
 ทในราชการก็ ในเรื่องเอาเวลาราชการ
 ไปใช้กับ และเพื่อนข้าราชการอื่นจะสนับ
 สนุนกับหมบทบุญ ุคลงโทษรุนแรงอยู่แล้ว
 ก็จะ เปรียบเทียบว่าเป็นข้าราชการ แล้ว
 เปลี่ยนการเป็นการ ไทเปรียบข้าพเจ้าเสียใจ
 ที่จะเรียนว่า ในการที่เราเป็นผู้แทนราช
 ฐาณเราๆ ไทเปรียบเหมือนกนนพุก
 อย่างตรงไปตรงมา คือเป็นต้นว่าข้าราชการ
 การเมืองเดอนั้น สำหรับเราการเมืองเดอน
 เหมือนกัน ข้าราชการอาจจะมื่อ ทธิพลใน
 ทางหนึ่งทางใด ความจริงสำหรับผู้แทน
 ราษฎรมื่อ ทธิพลในทางหนึ่งทางใดเหมือน

กัน กล่าวคือว่า มาเป็นผู้แทนราษฎร
 ย่อมทำการ ไทจะเอาเสียง ให้ประชาชน
 ได้เห็น นอกจากนั้นเป็นการสะดวกของ
 เราที่จะติดต่อกับ รัฐบาลก็ราษฎรก็ค
 เป็นการช่วยเหลือตัวเอง อีกอย่าง
 ข้าพเจ้าไม่ได้ถือ เป็นการ ไทเปรียบ ซึ่ง
 ถ้าจะกล่าวว่าเป็น การ ไทเปรียบแล้ว ข้าพ
 เจ้าขอคัดค้านว่า ไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น เหตุ
 ผลก็ต่างกันหนึ่งท่านผู้เสนอพระราชบัญญัติ
 ได้รับรองแล้วว่า พฤติการณ์ ไทเปลี่ยนแปลง
 ไปเป็นอัน ก กล่าวคือครั้งแรก
 เราได้เขียนกฎหมายให้สิทธิแก่ข้าราชการ
 ในการสมัครรับเลือก ซึ่งนโยบายนี้เราได้
 อภิปรายกันเป็นอัน มาก และการเขียนเช่น
 นั้นก็ ไทเขียนตาม กฎหมายเก่า ซึ่ง ไทยก
 เลิกไป และเวลา เป็นเวลาใช้บทเฉพาะ
 กาล ความจริง ก็ถูกต้องควรนั้นเวลาภายหลัง
 บทเฉพาะกาลหรือในคราวนั้น การ
 มั่งคั่งไม่ให้ ข้าราชการ สมัครรับเลือกตั้ง
 โดยให้ลาออกเสีย ๑ ปีหรือ ๒ ปีนั้น
 ก็ยอมทำได้ แต่สภายังไม่ได้ทำเช่น
 นั้น แต่เรายังอยู่ในระยะเวลาแห่งบท
 เฉพาะกาล และเป็นเวลาที่ประเทศสยาม
 ต้องการ คน ที่มี ความรู้ ความกตัญญู เป็น
 ผู้แทนราษฎรและคนที่มีความรู้ความกตัญญู
 นี้ อาจจะ ประปนอยู่ใน หมู่ ข้าราชการ ด้วยก็

ได้ เราจึงได้ผ่านพระราชบัญญัติกันไป บัดนี้ถ้าเราจะออกกฎหมายแก้ไขเป็นการตัดสิทธิของเขาแล้วก็เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่เขาเป็นอันมาก เป็นต้นว่าเวลานี้เรามีข้าราชการ โดยเฉพาะเท่าที่ข้าพเจ้าทราบคือในกระทรวงมหาดไทยได้ลาออกจากราชการหลายคนแล้ว และลาออกตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายนตามความประสงค์ของกระทรวง ถ้าเราออกกฎหมายไปก็จะไปกระทบกระเทือนถึงสิทธิของเขา และโดยเฉพาะเหตุผลในที่สุดก็คือว่าในการที่รัฐบาลได้วางระเบียบในเรื่องนั้นถ้าได้พิจารณาแล้วท่าน สมาชิกจะเห็นว่ารัฐบาลได้เห็นด้วยกับข้อนโยบายตามร่างพระราชบัญญัติสิทธิท่านเหล่านั้นทำเป็นการถูกต้องไม่ คือในเรื่องนี้เป็นกรณีหนึ่งถึงสิทธิและหน้าที่กรม กฎหมาย หรือตามระเบียบ เป็นต้นว่าข้าราชการเขามีสิทธิจะลาได้ แต่ผู้บังคับบัญชาจะอนุญาตให้เพียงใดนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง นอกจากนั้นสิทธิอื่น ๆ ในหน้าที่ต่าง ๆ ในการที่สั่งให้รายงานว่าคุณจะสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดใด ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ที่กระทรวงจะไดมบรรจุคนเพื่อเตรียมการให้พร้อม เพราะเหตุว่าเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการเลือกตั้งอยู่ด้วยมติของ

คณะรัฐมนตรีนั้นเป็นไปในทางกตมกลกัน สิทธิหน้าที่เขามีเพียงในหน้าที่เพื่อไม่ให้การงานชักงั้น ไม่ใช่การรับราชการไป โดยมีความมุ่งหมายจะทำการโฆษณาของราชการกตมกลไม่ เหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้เอง รัฐบาลจึงเห็นว่าสมควรที่จะได้ใคร่ ราวดูอย่างนี้และอย่าได้ทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งจะให้เห็นไปในทางที่ไม่งาม และเรื่องนี้ดูโดยความเห็นการมาจนจะทำการรับสมัครกันอีก ๑๕ วันแล้ว รัฐบาลจึงเห็นว่าสมควรปลดการพระราชบัญญัติไว้ทั้งการกตมกลไป

นายสนธิ จงรณรัฐ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา): เรื่องกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง เรา ได้ผ่านมาหนึ่งแล้ว บัดนี้หม่อมขุน ยอนมาพดกนอก เมื่อหน้าก่อน ข้าพเจ้า แสดงความเห็นส่วนตัว ข้าพเจ้า ใจก็อยาก ใจก็อยาก จะให้เป็นอันแล้วกัน ไปแต่เมื่อ ยอนมาพดกนอก ข้าพเจ้าก็คิดว่าเป็นการสมควร อย่านางที่จะได้ฝากชื่อ สังกัดไว้ น ประวัติศตวรรษ สยาม โดยรายงานการประชุมสภาฯ นั้น ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัตินี้จะได้ตกไปหรืออะไรก็ตาม ในความรู้สึกของข้าพเจ้า กาวที่จะปรับปรุงพระราชบัญญัติเลือกตั้งฉบับที่

เฟื่องออกเป็นนกกมเทศผลอยู่ไม่น้อย ข้าพเจ้า
 เองขอต้นสนนกมเทศเห็นของท่านผู้แทน
 ภาณูจันบุรีเป็นส่วนมาก แต่อย่างไรก็ดี
 การที่จะให้ผ่านพระราชบัญญัติไปในขณะ
 นกกมเทศออกหลายแห่งที่เราจะต้องคิด
 ข้าพเจ้าจะ ไท่กล่าวถึงเหตุผลใน ทางสนับ
 สนุนท่านผู้แทนภาณูจันบุรีเสียก่อน คือจุด
 สำคัญในเรื่องนี้ทั้งหมด เมื่อเราได้ฟัง
 ท่านรัฐมนตรีมหาดไทยมี ปราย ตบคำ
 ชักถามของข้าพเจ้าเมื่อผ่านพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้งคราวที่แล้วคดี เรามีจุด
 สำคัญข้อหนึ่งว่า ความใดที่ยังมีเฉพาะ
 กาลอยู่นั้น ทางฝ่ายรัฐบาลมีความคิดเห็น
 ว่าคงอย่างไรก็ตาม สยามก็คงจะคงดำเนินการ
 การเกี่ยวกับทางการเมือง หนึ่ง ไปโดย
 สติที่เขลเรียกขานโรเจอร์ซี คืออย่างเขย
 เป็นใหญ่หมายความว่าส่งเสริม ชาวเขล
 ให้เข้าเป็นนการเมือง ซึ่งคราวก่อน
 ข้าพเจ้าได้อภิปราย และรัฐบาลก็ไม่ได้ได้
 แยกประการใด ครั้นเมื่อท่านก็ได้รับ
 ร้องอก เมื่อความรสจากมชบรุษของ
 ประเทศที่ดำรงตำแหน่งการเงืองหรือต่อ
 บังเห็น น้อยเช่นนั้น แล้วการที่เราจะ
 พยายามหวังเห็นเขาให้หันเหไปในทางอัน
 โดยเฉพาะก่อนทางประชาธิปไตยแท้ตั้ง
 ที่ท่านผู้แทน ภาณูจัน บุรีเสนออยาก จะให้

ผ่านพระราช บัญญัตินั้น ข้าพเจ้าเกรงว่า
 อาจจะไม่เห็น ข้าพเจ้าเองรู้สึกเป็น
 ห่วงอยู่ข้อหนึ่ง เนื่องจากความเห็นต่าง ๆ
 ของ ท่าน ผู้แทน ภาณูจัน บุรี ที่เสนอโดย
 ศาสตราจารย์ราชบัณฑิตยสถาน คือข้อที่
 การโฆษณาเกี่ยวกับ การเลือกตั้ง ที่ท่าน
 ว่าการจะปรับ รุ่งนั้น มีข้อน่าสังเกต
 อย่างยิ่ง อยู่ข้อ หนึ่ง การ ที่เราปล่อยให้
 โฆษณาเพื่อ การเลือกตั้งตลอดเวลา ๕ ปี
 คำมอายุ ในว ะของผู้แทน ราษฎร ชุด
 หนึ่ง ๆ นี้ จะผลเสียหายมาสู่ชาติบ้าน
 เมืองอย่างไร ง ข้อนี้เมื่อก่อนท่านรัฐ-
 มนตรีมหาดไทย ได้กล่าวว่า ก็เมื่อให้สิทธิ
 ในการรับเลือกตั้งเช่น นั้น แล้ว
 จะให้สิทธิ ในการ ที่จะให้กับ
 ชาวให้ชาวรับ ะทาน ด้วยแล้ว ข้าพเจ้า
 รู้สึกเห็นด้วย แต่เราจะให้กันโดย
 ลกกรอย่างใด เพียง ๖ เดือน ตามกฎหมาย
 เลือกตั้งที่ ใช้ เวลาน หรือ ฉบับก่อน น
 ก็ดี เราเปิดโอกาสไว้โดยเต็มที่ว่า มนุษย์
 ทุกคนที่มีสิทธิ ตามกฎหมายเลือกตั้ง อาจ
 จะทำการโฆษณา ตนเองเพื่อการเลือกตั้ง
 ได้ตลอดเวลา ๓ ปี ก็ในอายุขัยของผู้-
 แทนราษฎรชุด หนึ่ง ๆ ตั้งนั้นเองเป็นเหตุ-
 ผลที่เกิดเรื่องช ราชบัณฑิตยสถาน ก็เป็นเหตุ-
 ผลว่าทำให้ผู้แทน ภาณูจันบุรีของ ใจว่า ได้มี

ข้าราชการประจำ ผู้ซึ่งได้คิดว่าจะเข้า
สมัครรับเลือกตั้งคราวหน้า ได้อาศัย
อำนาจหน้าที่ในทางราชการหรือ พุติกกัน
โดยเที่ยงธรรมว่า ได้อาศัยโอกาส ในขณะที่
รับราชการ ไปทำการโฆษณาเพื่อการ
เลือกตั้ง เช่น ในเวลาไปตรวจราชการ
เป็นต้น ความถนัดได้เป็นที่กล่าวขวัญ
กันอยู่ทั่วไป หนังสือพิมพ์ก็ได้ลง
ข่าวกล่าวขวัญถึงอยู่ทั่วกัน แต่สำหรับ
จังหวัดข้าพเจ้านั้นไม่มี นับว่าเป็นเคราะห์
ดี แต่ไม่ใช่เคราะห์ดีสำหรับข้าพเจ้า เป็น
การเคราะห์ดีสำหรับระบบประชาธิปไตย
เหตุผลเหล่านี้ ข้าพเจ้าคิดว่าจะประกาศ
ในวันที่ ๑ กันยายนนี้ ก็จะปรากฏว่า
มีข้าราชการซึ่งภายหลังที่ได้ใช้โอกาสใน
ฐานะเป็นข้าราชการ ไปโฆษณาตัวเป็น
เวลา ๒ - ๓ ปีมาแล้วนั้นจะได้ยื่นใบ
สมัครในวันที่ ๑ กันยายนนี้เป็นอันมาก
ถ้าแม้ว่าจะได้ตรวจดูกฎหมายการเลือกตั้ง
ของกบประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เป็นต้น เขา
ได้ระมัดระวัง ข้าพเจ้าจำได้ว่า เขาได้กำ
หนดระยะเวลาการโฆษณาเพื่อการเลือก
ตั้งไว้ในระยะเวลาอันจำกัด กล่าวคือใน
เวลาตั้งแต่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการ
เลือกตั้ง หรือถ้าเปรียบกับของเราก็คือ
กำหนดกันเพียงชั่วระยะ ๕๐ วัน ตาม

รัฐธรรมนูญ ไม่ได้ปล่อยให้วากนัวไป
ถึง ๔-๕ ปี และผลร้ายเวลาของเรา
ยังมองไม่เห็น แต่เดี๋ยวก่อนแล้ว
ข้าพเจ้าเห็นแหลกหมดก็ อธิบดีตำรวจจะรอน
อาศน์นั่งไม่คิด นี่เป็นเคราะห์ดีอย่าง
ที่ยังไม่มีคณะพรรค ปรคยสภานี้ ยังไม่
มี นี่เป็นเหตุผลสำคัญข้อหนึ่ง ข้อข้อ
หนึ่งทีประกอบกับเรื่องนักคือว่า การที่
เราเขียน กฎหมายข้าราชการพลเรือนกต
กฎหมายการเลือกตั้งกต ส่งเสริมให้ข
ราชการประจำการโตโตเข้ามาใน ก่อทาง
การเมืองนั้น ข้าพเจ้าโตโตกตกรฐบาล
แล้วตั้งแต่พิจารณาพระราชบัญญัติเลือก
ตั้งฉบับก่อนว่า ข้าพเจ้าเองไม่ประสงค์
ข้องนัก ในการที่จะส่งเสริมลัทธิโร
เจอร์ซี ในระวางบทเฉพาะกาลนี้ แต่ขอ
ให้เกรงผลร้ายอีกแห่งหนึ่ง สมมติว่าข้าพ
เจ้าเป็นข้าราชการประจำ ข้าพเจ้าได้รับ
การส่งเสริมโดยกฎหมายให้เข้ามาเล่นเกม
การเมือง ถ้าข้าพเจ้ารับเลือก ไม่ได้
ข้าพเจ้ามีโอกาสกลับเข้าไปนั่งเก้าอี้ประจำ
อีก แต่ถ้าภายหลังข้าพเจ้าไปนั่งในสภา
๔ ปีแล้ว มีจิตใจเย็นเยิง ไปทางลัทธิ
การเมืองทางโตทางหนึ่ง หรือคณะพรรค
โตพรรคหนึ่ง ภายหลังถ้าข้าพเจ้าไปนั่ง
ได้เก้าอี้ของรัฐมนตรี ซึ่งเป็น คณะพรรค

กับข้าพเจ้า) ข้าพเจ้ามีโอกาสที่จะหมั้น
 เก่าๆ พลิกเก่าวรุมนตรนนได้ ข้าพเจ้า
 ได้เคยกล่าวไว้แล้วเหมือนกัน แต่ไม่มี
 ใครฟัง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอฝากไว้
 อีก ในที่สุดแล้วเราจะควรผ่านพระ
 ราชบัญญัติของท่านผู้แทนราษฎรใน
 บัดนี้หรือไม่ เมื่อข้าพเจ้าได้ฟังท่าน
 เจ้าขอฎีกาอยู่บ่อยแล้วก็ดี และเมื่อ
 ได้ฟังท่านรัฐมนตรีมหาดไทยผู้ถือบัง
 ใญ่นอยู่ในขณะนี้สำหรับการเลือกตั้ง
 ข้าพเจ้าคิดว่าเวลานี้เสียแล้ว ที่ว่า
 ฎีกาของรัฐมนตรีได้ออกคำสั่งจำกัดอะไรต่อ
 อะไรของข้าราชการประจำ ในเรื่องที่จะ
 สมัครเข้ารับการเลือกตั้งนั้น ข้าพเจ้าว่ามัน
 เสียไปเสียแล้วคือเข้าตามหลังเหตุการณ์
 ซึ่งได้กล่าวไปเมื่อก่อนมา ๒ - ๓ ปี
 แล้ว เราจึงมีร่างพระราชบัญญัติขึ้น
 เพราะฉะนั้นจะมีประโยชน์อะไรที่จะมา
 ขอบให้สภาฯ ผ่านกฎหมายไปเดี๋ยวนี้
 เพราะฉะนั้นไหนๆ เราก็จะพ้นไปแล้ว
 เมื่อเราจะไปกันทางสัทธิบริเครซี่ เราก็
 ย่อมให้ไป สภาฯ ใหม่เขาจะมารูปบริ
 เครซี่ เขาก็จะยื่นกฎหมายอันนี้ หรือ
 กล่าวกว่าใหม่หนักไปในทางประชาธิปไตย
 อันนี้ สภาฯ ใหม่คงจะได้ใช้ความ
 พินิจพิจารณาแก่กฎหมายการเลือกตั้ง

ฉบับที่ใช้ อยู่ในนี้เป็นคุณประโยชน์
 เหมาะแก่ระบอบประชาธิปไตยอันแท้จริง
 ไปเสียหมดไป เพราะฉะนั้นในขณะนี้
 ข้าพเจ้าอยากจะ อธิบายเพื่อข้าพเจ้าว่า
 อาจจะมี ความเข้าใจผิดอยู่เหมือนกันอย่าง
 ท่านรัฐมนตรีมหาดไทยว่าเขาจะว่าเรา
 ทำเพื่อเห็นแก่ตัว เพราะฉะนั้นข้าพ
 เจ้าขอวิงวอนให้เพื่อนข้าพเจ้าระงับเสียดี
 กว่า คนใหม่เขา ก็ค่อยพูดกันต่อไป
 ด. เทียม ทรัพย์รัฐ (ผู้แทนราษฎร
 จังหวัดนครปฐม) : ตามที่ท่าน
 สมาชิกผู้มีการดี ได้เสนอพระราชบัญญัติ
 ให้เข้ามาสู่สภาฯ ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะอย่างไร
 ก็ชอบกล เพราะว่าข้าพเจ้าเองก็เป็น
 สมาชิกคนหนึ่ง ในร่างที่จะแสดงความคิด
 เห็นในพระราชบัญญัตินี้จะ ชอบ กลอยู่
 เหมือนกัน โดยเหตุที่พระราชบัญญัติ
 ฉบับนี้จะเห็นได้ เห็นท่านเองที่ว่าไม่ให้
 ข้าราชการซึ่งจะสมัคร เป็นผู้แทนราษฎร
 นั้นมีสิทธิที่จะโฆษณา ข้าพเจ้าขอให้
 ท่านฟังสังเกตว่า ข้าราชการ ซึ่งจะ สมัคร
 เป็นผู้แทนราษฎร จะใช้เวลาไปโฆษณา
 นั้น ได้เองเวลาของราชการไปโฆษณา
 หรือเปล่า คือ ข้าราชการกำหนดเวลา
 กันตั้งแต่ ๕.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐
 นาฬิกา ดังนั้น ข้าราชการก็ได้กำหนดเวลา

ให้ข้าราชการเหล่านั้น ไปทำการตามกำหนดเวลา ถ้าหากว่าข้าราชการที่จะรับเลือกตั้งนั้นเอาเวลาในราชการไปโฆษณา ข้าราชการก็เห็นว่าเป็นผู้ที่ไม่สมควร แต่ถ้าหากว่า จะเอาเวลาทุกเวลาทำการไปโฆษณาแล้ว ข้าราชการก็เห็นว่าไม่ผิดศีลธรรมและผิดกฎหมายอย่างไร และนอกจากนี้ ข้าราชการจะขอเปรียบเทียบถึงพวก ข้าราชการ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาฯ ในเวลาที่มาประชุมนี้เรียกว่าเป็นเวลาที่ประชุมของผู้แทนราษฎร และเวลาที่กลับไปสู่อาริฐานบ้านของตน เรียกว่าเป็นเวลาพักผ่อนหรือนอกเวลาทำงาน ในเวลานอกทำงาน พวกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทางรัฐบาลก็หาได้ตัดเงินเดือนไว้ให้เงินเดือนเต็มที่เหมือนกัน ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : พุทให้อยู่ในเรื่องที่ท่าน ให้เอาแต่เรื่องว่าพระราชบัญญัตินี้ควรรับหลักการหรือไม่

ด. เทียม ศรีพลฐิ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม) : ข้าราชการต้องชักตัวอย่างไร เพื่อจะให้เกิดผล อยู่ในเหตุผล...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ใช่ต้องเอาหลักการเสียก่อนแล้วชักตัวอย่างเล็กน้อย

ด. เทียม ศรีพลฐิ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม) : ข้าราชการเห็นว่าการที่ข้าราชการจะทำการโฆษณาเลือกตั้งนั้นเป็นการที่เรียกว่าเป็นไปโดยเหตุสมควร ข้าราชการจะขอเห็นว่าการที่จะทำการโฆษณาในที่ใดที่หนึ่ง โดยเฉพาะข้าราชการที่จะสมัครรับเลือกตั้งไม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ที่จะทำการสมัครรับเลือกตั้งในโอกาสต่อไป ก็ให้ทำการโฆษณาเหมือนกัน โดยที่คณะและ ข้าราชการเห็นว่าเป็นการที่ยกธรรมเสียเกิน ไม่สมควรที่จะห้าม อนึ่งตามรัฐธรรมนูญผู้สมัครทั้งข้าราชการและ ผู้ไม่ใช่ ข้าราชการ และความเสมอภาค เพื่อที่จะส่งเสริมในหลักประชาธิปไตยของชาติเร ให้มีความพัฒนาการยิ่งขึ้น ข้าราชการเห็นว่าการที่จะให้โฆษณาทั้งข้าราชการและ ไม่ใช่ ข้าราชการอย่างเต็มที่

ขุนเสนาสัสดี (ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด) : ข้าราชการเองมีความทะขิตตะช่วงชิงผู้หนึ่งเหมือนกัน ในการที่จะสนับสนุนหลักการแห่งพระราชบัญญัตินี้ กล่าวคือว่าเราจะ ปลดผู้รัฐธรรมนูญของเราให้มีหลักฐานแน่นอนลงไป เราก็จะต้องปล่อยสิทธิ์ให้

บุคคลทั่วไปที่ กฎหมายเปิดโอกาสไว้ไม่ให้ราชการ หรือไม่ว่าใครๆ หนึ่งหมก คดอืด ถึงตัวเราด้วยเข้าแข่งขัน กันในเชิงไปร่ประกันตาเพื่อ หาเสียงจาก ราษฎร ตามที่ท่าน รัฐมนตรีมหาต ไทย ได้ อภิปรายมานั้นเป็นการถูกต้องแล้ว ถ้า หากเรา ออกกฎหมาย ฉบับนี้ ไปก็เท่ากับ ว่าเรากันสิทธิ์ ของราชการประจำกว ผู้ที่จะสมควรรับเลือกตั้ง เพราะว่าให้ลา ออกก่อนจึงจะโฆษณา ได้อย่างนี้เป็นต้น การลาออกนั้นเป็นการ เสี่ยงมักแท้ ๆ ที่ เดียว ไม่รู้ล่วงหน้าว่าจะได้หรือไม่ ถ้า ไม่ได้รับเลือก แปลว่าเสียสิทธิ์ จะกลับเข้า มารับราชการอีกก็อาจจะ ไม่ได้ตามความ ประสงค์ ออกประการหนึ่งข้าพเจ้าทรง ว่าถ้าเรวออกกฎหมายฉบับนี้ไป เสียง ประชาชนจะตัดสินเห็นว่า เราประ สงคเอาเปรียบเพื่อผู้แทนราษฎร ชุตนจะ ได้กระทำการโฆษณาที่หลัง ซึ่งเป็นการ ไม่ยุติธรรมอย่างหนัก แต่ข้าพเจ้ามีข้อ สงสัยออกแง่หนึ่ง อาจจะกราบเรียน ความท่าน รัฐมนตรีมหาต ไทยดังต่อไปนี้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านไม่ต้องถรม จะรับหรือไม่รับ มีความ เห็นอย่างไรข้าพเจ้าไปเดอะ

ขุนเสนา สวัสดิ์ (ผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด) : ไม่ให้ตามข้าพเจ้า ก็ขอ อภิปรายต่อไป ข้าพเจ้ามีความ สงสัยขอฝากข้อสงสัยเกิดไว้แง่หนึ่ง.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีข้อสงสัยเกาะท่าน

ขุนเสนาสวัสดิ์ (ผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด) : สำหรับความเห็น ของข้าพเจ้านี้ เท่าที่ข้าพเจ้าเห็น แล้วว่าเป็นที่ เอาเปรียบให้แก่ สมาชิก สมาชิกผู้แทนราษฎร ที่จะทำการไป ในการ ช่างหน้า แต่ แวดลงานเราก็มหันหน้าทีติดต่อก อยู่กับราษฎร อยู่ด้วยเที่ยงตรงแล้ว ถ้าหาก ว่าเราสามารถ กระทำ เหนืออื่นหรือ ว่าเรา สามารถทำให้ ราษฎรถึงขั้นมือ หรือ กระทำเสีย ช่างแล้ว เราจะไม่ ตัดทิ้งสงสัยต่อ ได้มา ขึ้นผู้แทนราษฎรอีก แต่ว่าถ้าเรา ความสามารถเหล่านี้แล้ว...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ใช่ ท่าน มีต้องแสดงความสามารถ ของท่าน ที่ จะรับหลักการหรือไม่รับ เท่านั้น

ขุนเสนาสวัสดิ์ (ผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด) : ถ้าไม่ให้พูดก็แปล ว่าไม่ให้ข้าพเจ้าออกความเห็น ในเรื่อง หลักการ และต่อไปข้าพเจ้าจะพูดแต่

เพียงเห็นตัว ไม่เห็นตัวเท่านั้น ท่าน
ประธานตักสิลธิข้าพเจ้าเสมอ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
ข้าพเจ้าไม่ได้ตักสิลท่าน ท่านนั่งลง
ไปเอง ข้าพเจ้าบอกว่าจะเห็นตัวหรือไม่
เห็นตัวเท่านั้น

ด. ยู่เกียง ทองลงยา (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ข้าพเจ้า
บอกแล้วว่าไม่ได้เป็นการกีดกันสิทธิของ
ข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้แทน
นครปฐม แม้แต่ท่านจะอ่านร่างพระ
ราชบัญญัติของข้าพเจ้านั้น ก็ยังไม่เข้าใจ
ข้าพเจ้าจะไม่แก้ท่านละ การที่เราจะสร้าง
ระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงอย่างไรนั้น
เกี่ยวเนื่องจากการเลือกตั้งนั้น อันมาก
การที่เราจะเห็นพระราชบัญญัติให้ประ
ชาชนเข้ามามีเลือกตั้งเล่นเกมการเมืองนั้น
ควรแก่สถานใด เวลาใดและโอกาสไหน
และบัดนี้ที่ข้าพเจ้าเสนอร่างพระราช
บัญญัตินี้ได้เสนอมายังแต่ต้นเดือน เพื่อ
จะได้กันเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลัง
แต่เผอิญได้มาเข้าสภาฯ วันนี้
ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้สมัคร
เสียแล้ว และข้าพเจ้าก็ได้กล่าวว่าเหตุ
การณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก
ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นกรรมของข้าพเจ้า แท้จริง

ในเกมการเมือง เราจะต้องลอมกาแพง
ป้องกันอย่างไรแล้ว เราจะต้องรีบกระทำ
โดยรวดเร็ว ซึ่งถ้าเช่นนั้นเราจะต้อง
เขียนพระราชบัญญัติขึ้นใหม่ทั้งหมดก็
เดี๋ยว ถ้าท่านเป็นกรรมาธิการและ
ศึกษาในการเลือกตั้งของต่างประเทศ
แล้ว ในที่นี้ข้าพเจ้าคิดว่ากรรมาธิการ
ไทยก็ได้ชี้แจงว่า เดี่ยวนี้ท่านเห็นด้วย
ว่าการที่เรากระทำเช่นนั้นเป็นการดี แต่
ก็ได้มีเหตุการณ์เข้าทางคณะรัฐมนตรีได้
กระทำไปเหมือนกันกับหลักการและ
ความประสงค์ในการที่จะให้สิทธิแก่
พนักงานหรือข้าราชการที่จะสมัครเพื่อได้
ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องหลายได้ให้ความ
คิดเห็นและนโยบายไว้ต่อสภาผู้แทน
ราษฎร ถ้ารัฐบาลที่จะมีในภายหน้า
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้มา
ในภายหน้า ได้เปิดรายงำการประชุม
นี้ดูแล้ว จะได้รับรู้สึกว่า ข้าพเจ้าจะเขียน
พระราชบัญญัติเลือกตั้งอย่างไรต่อไปอีก
ณ บัดนี้ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าควรจะต้อง
ร่างพระราชบัญญัติให้เสร็จไว้ก่อนใน
โอกาสหลังต่อไปอีก ข้าพเจ้าขอถอน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
ข้าพเจ้าจะให้ที่ประชุมวินิจฉัยผู้ใดเห็น

จากร่างพระราชบัญญัตินี้ไปได้
ขอได้โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เมื่อนอนหลับไปได้ วาระต่อไปขอให้
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนเขต
ปกครองระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับ
จังหวัดเชียงใหม่ ของ นายบุญศิริ เทพาคำ
เจ้าของไม่อยู่เสียแล้ว เพราะฉะนั้นต่อไป
ขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๐

หลวงประดิษฐมนูธรรม (รัฐ-
มนตรีว่าการกระทรวงการต่างประ-
เทศ) : ร่างพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับ
ข้าราชการเป็นส่วนมาก การปรึกษา
เรื่องนี้รัฐบาลมีความประสงค์ที่จะให้
ปรึกษาเป็นการลับ แต่ว่าในชั้นนี้ยาก
จะเลื่อนพระราชบัญญัติไปพิจารณาใน
ก่อนท้าย ขอให้เอาเรื่องอื่นขึ้นพิจารณา
ก่อน เมื่อก่อนจะได้หมดเวลาประชุมจึง
ยกเรื่องขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้มหาชน
ได้มีโอกาสฟังเรื่องอื่นต่อไป

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าถือว่า
ประชุมอันนี้ วาระต่อไปร่างพระราช

บัญญัติจัดระเบียบ
๒๔๘๐ ของนาย
นายทองอ
ราษฎร์จักรวงศ์
เจ้าขอเสนอร่าง
มีฉบับเทศบาล
โดยหลักการและ
การนั้นก็เพื่อที่
ซึ่งรวมทั้งสมา
สภานคร และ
เอกสิทธิ์ในการ
กับสมาชิกสภาผู้
มีความคิดเห็น
แล้วว่าสมาชิก
หาได้มีเอกสิทธิ์
พูดและกล่าว
สุจริตในสถาน
ในการแสดง
สุจริตของสมา
โดยบริสุทธิ์ใจ
ระวางในการที่
หาโทษประการ
นี้ควรจะรับรอง
จะคำนึงถึงสิทธิ
ราษฎร คือ
การที่จะกล่าว
เทศนา พุทธศักราช
ของอินทร์ ภูมิพัฒน์
ตรี สุวิพัฒน์ (ผู้แทน
มณฑลราชธานี) : ข้าพ-
เจ้าขอเสนอร่าง
พระราชบัญญัติจัดระเบียบ
เทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๐
เหตุผลทั้งที่ไปนี้ หลัก
ให้สมาชิกสภาเทศบาล
สภาเมืองสภาตำบล
จังหวัด ได้มี
อันสมานกัน เช่นเดียว
ที่ข้าพเจ้า
ที่ไปปรากฏอยู่
ในขณะนั้น
การที่จะคุ้มครองการ
ในคำพูดที่ได้พูดโดย
การที่เราจะให้สิทธิ
โดยความคิดความเห็น โดย
สภาเทศบาลเหล่านั้น
เพื่อจะได้ไม่ต้องระมัด
จะต้องผูกพ้องร้องกล่าว
กันเป็นข้อที่สภา
นี้ถ้าแม้ว่าเรา
ของสมาชิกสภาผู้แทน
ที่เราได้รับเอกสิทธิ์ใน
ถ้าได้ ไม่มีใครที่จะ

ฟ้องร้องว่ากล่าว และเอกสิทธิ์นั้นยังคุ้มครองไปถึงผู้นำไปโฆษณาด้วย และเมื่อเราได้รับเอกสิทธิ์แล้วก็ควรจะคำนึงถึงสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมีหน้าที่คล้ายๆ กัน และสภาเทศบาลนั้นก็เป็นหลักฐานอย่างหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย และโดยเฉพาะเวลานี้เราอยู่ในบทเฉพาะกาล การปลุกฝังการเทศบาลลงในประเทศสยามก็อยู่ในระหว่างบทเฉพาะกาล สมาชิกที่เข้ามา ก็มักจะ ระมัดระวังคำพูดของตน ในการที่จะแสดงความคิดเห็น ถ้าแม้เราเปิดให้สมาชิกมีเอกสิทธิ์อย่างเต็มที่ ในการแสดงความคิดเห็นแล้ว สมาชิกนั้นก็แสดงความคิดเห็นของตนโดยกล้าหาญ ข้อความได้อย่างกว้างขวาง โดยบริสุทธิ์ใจ โดยไม่ต้องคำนึงถึงโทษภัยอย่างใดที่ตนจะได้รับ การได้รับการคุ้มครองในทางการพูดแสดงความคิดเห็น ย่อมเป็นเครื่องสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกสภาเทศบาลได้ปฏิบัติภารกิจและได้แสดงความคิดเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ ด้วยเหตุผลโดยย่อตั้งกล่าวมาแล้วนี้ ข้าพเจ้าจึงหวังว่าสภาฯ นี้คงจะรับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาต่อไป

น.ต. หลวงช้างนาหวาสวัสดิ์ ร.น.
(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)
ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล
นี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของรัฐบาล
ในการที่จะร่างขึ้นมาใหม่ ถ้าท่านสมาชิก
ไม่ขัดข้อง ในการที่จะให้รัฐบาลรับไป
รัฐบาลก็อยาก จะรับไปพิจารณาอีกครั้ง
หนึ่ง แต่ว่าถ้าขัดข้องก็จะได้อภิปรายกัน
ต่อไป

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี) : ไม่
ขัดข้อง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
สมาชิกไม่ขัดข้อง ข้าพเจ้าก็ต้องขอ
มติที่ประชุม ผู้ใดเห็นควรจะมอบพระ
ราชบัญญัตินี้ไปให้รัฐบาลพิจารณา
รับหลักการ ขอได้โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือพร้อมเพรียงกัน)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เป็นอันมอบพระราชบัญญัตินี้ไปให้
รัฐบาลพิจารณาก่อนรับหลักการ วาระต่อไป
ขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้ง แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช
๒๔๘๐ ของนายตาบุญเกียรติ ทองลงยา
ต.บุญเกียรติ ทองลงยา (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ข้าพเจ้า

ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราช
 บัญญัติการเลือกตั้งออกฉบับหนึ่ง ข้าพเจ้า
 ขอกล่าวสั้น ๆ ว่าข้าพเจ้ามีความประสงค์
 จะยับยั้งเขตเลือกตั้งทั้งหมด ที่ข้าพเจ้า
 มีความมุ่งหมาย เช่น นั้น เพราะเหตุที่
 ข้าพเจ้าได้เคยยื่น ไปนี้ถึงพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้ง ฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๕
 ฉบับเดิม ซึ่งในสมัยรัฐบาลเจ้าคุณเมโน
 ยังเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่นั้น ได้มีการ
 ออกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง
 ซึ่งปรากฏว่า ยับจังหวัดหลายจังหวัดลง
 เป็นเขตเลือกตั้งแต่แห่งเดียว เมื่อข้าพเจ้า
 ได้ยื่น ไปนี้ถึงเรื่องนั้นแล้วทำให้เกิด
 ความรู้สึกว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นการ
 สำคัญจริงของประชาชนในสมัยนั้น ได้
 ปรากฏยับยั้งจังหวัดทั้งหลายเพื่อทำเป็น
 เขตเลือกตั้งนั้น ประชาชนพากันรู้สึก
 เข้มแข็ง ในการเลือกตั้งตามที่ควรจะมี
 ควรจะได้ อย่างท่านรัฐมนตรีเมื่อกี้
 กล่าวถึงสิทธิของข้าราชการเช่นเดียวกัน
 ทำไม ข้าพเจ้าจึงกล่าวว่า เขาขาดสิทธิใน
 การที่เขาควรจะได้เช่นนั้น ในเขตเลือก
 ตั้งจังหวัดหนึ่งเราเอาอะไรเป็นเกณฑ์
 ในการที่จะเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ใน
 หนึ่งคนยกติดถึงจำนวนพลเมือง
 ที่มีพระราชบัญญัติ ถ้าหากว่าสองแสน

คนเราให้มีผู้แทนราษฎรได้คนหนึ่ง ถ้า
 จังหวัดใดมีพลเมืองเกินกว่าสองแสน ถ้า
 ถึงแสนให้เพิ่มขึ้น ได้กี่คนหนึ่ง แล้ว
 ที่นี้เราจึงเห็นว่าผู้แทนราษฎรนั้นเกิดขึ้น
 จากจำนวนพลเมือง หาใช่เกิดขึ้นจากเขต
 เลือกตั้งไม่ เมื่อก่อนเช่นนั้นข้าพเจ้าจึง
 คิดว่าในการที่พลเมืองของจังหวัดใดมี
 สิทธิควรจะ ได้เลือกผู้แทนราษฎรเกิน
 กว่าหนึ่งคน แต่ว่าพระราชบัญญัติ
 เลือกตั้งที่เราได้ยกไป ใน พ.ศ. ๒๔๗๕
 ไม่ให้สิทธิเขาเลือกตั้งได้ บังคับให้เขา
 เลือกได้แต่เพียงคนเดียว สิทธิของราษฎร
 ผู้ที่จะได้เลือกผู้แทนราษฎร ๓ คนหาย
 ไปไหน หรือเขาควรจะ ได้เลือก ๒ คน
 นั้นหายไปอย่างเป่ ถ้าเราจะกล่าวว่าใน
 การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามกำหนดเขต
 แล้ว ข้าพเจ้าขอชักตัวอย่างพระราช
 บัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่ง
 ได้ทำการเลือกตั้งสมาชิกผู้ซึ่งมานั่งอยู่ใน
 สภา ฯ นั้นว่าไม่ได้มีการบกพร่องแต่อย่าง
 ใด อย่างข้าพเจ้าจะชักตัวอย่างว่าผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดพระนคร เมื่อมีจำนวน
 พลเมือง ตามเกณฑ์กฎหมาย บังคับให้
 ทำการเลือกตั้งก็เลือกตามลำดับ ๑-๒-
 ๓ แล้วท่านนึกหรือว่าผู้แทนราษฎร ซึ่ง
 มานั่ง ในที่นี้เป็นผู้แทน ราษฎร จังหวัด

พระนครนั้นแล้วหรือถ้าเข้าประการใด ก็
 ได้แต่คนตั้งนั้น เพราะฉะนั้นนั้นเป็น
 ส่วนหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้งที่เราได้กำหนดจำนวน
 พลเมืองเล็กถนน ไม่มีมากพร้อมเป็นการ
 คัดด้วยประการทั้งปวง ถ้าหากว่าเรา
 กำหนดเขตชนใหม่บังคับว่าในจังหวัดใด
 ถ้าหากมีจำนวนพลเมืองเกินกว่าสองแสน
 คน นาย ก. แยกต้องไปเลือกถนนนั้น แยก
 ต้องไปอยู่เขตนั้น จะเลือกถนนไม่ได้
 ข้าพเจ้าคิดว่า การที่เราบังคับในสิ่งเช่นนั้น
 ถ้านาย ก. ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี
 เข็มกึ่งก็จะนึกโกรธรัฐบาลเป็นอันมาก
 แต่ว่าเวลานั้น นาย ก. และนาย ค. ทั้งหลาย
 นั้นยังไม่ได้รับการศึกษาพอ ข้าพเจ้าจึง
 ได้รับความหนักแทน แต่หาได้โกรธ
 รัฐบาลไม่ อีกประการหนึ่ง การที่ขอให้
 ยุบเขตเลือกตั้งก็เพื่อประโยชน์ในภาย
 หน้าอีก ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ในคราวนี้
 ทั้งนี้ ข้าพเจ้าคิดว่า ข้าพเจ้า จะกล่าวเพียง
 เท่านั้นก่อน เพื่อจะให้รัฐมนตรีมหาดไทย
 ได้ตอบเสียก่อนแล้วจึงจะได้ออกไปอีก
 น.ต. หลวงธำรง นาวาสวัสดิ์
 ร.น. (รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 มหาดไทย) : ร่างพระราชบัญญัตินี้
 เช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติที่ ท่าน

เจ้าของตอนไปแล้ว และท่านก็จะยก
 ไปอีก ในเมื่อได้ฟังข้าพเจ้าอภิปราย
 ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้ว ว่าพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้งนั้นสำหรับในขณะนี้ยัง
 ไม่มีอะไรที่จะเสียหายเลย แต่ข้าพเจ้าก็
 วัรับรองว่าต่อไปจะดีหรือไม่ แต่ระเบียบ
 การที่เป็นอยู่เวลานี้ยังอยู่ ไม่ควร
 แก้ไขประการใด ปัญหาที่ผู้แทนราษฎร
 จังหวัดกาญจนบุรีเสนอมา ไม่ใช่เป็น
 ปัญหาใหม่ เป็นปัญหาเก่า เป็นเรื่องที่ได้
 ได้แย่งกันทั้งในทางกรรมการและใน
 สภาฯ และทั้งเมื่อก่อนรับหลักการใน
 วาระที่ ๓ คือในที่สุดสภาฯ แยกก็
 เห็นด้วยเหตุผลซึ่งมีอยู่มากมาย เหตุผล
 ข้าพเจ้าจะให้ก็คือว่าเราจะดำเนินการเช่น
 นี้แล้วจะมีประโยชน์อย่างไร ในหัวข้อ
 ย่อ ๆ ก็คือประการหนึ่งการกำหนดใน
 จังหวัดออกเป็นเขต ๆ เช่นยกยอมเป็น
 การ ยุติธรรม และเป็นความสะดวก
 สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยกัน ข้าพเจ้า
 เคยยกตัวอย่างมาแล้ว ครึ่งหนึ่งเช่น ที่
 ภูเก็ตมีพลเมืองสหมนคน แต่จังหวัด
 อุบลฯ มีพลเมืองแปดแสนเศษ เกือบ
 เก้าแสนเช่นที่ท่านจะเห็นได้ว่าเป็นการ
 เปรียบกันทั้งปริมาณและจำนวนพลเมือง
 ผู้ซึ่งจะสมัครรับเลือกตั้ง จังหวัดอุบลฯ

ยอมทำการหนักกว่าผู้ที่ จะ ไปสมัครที่
จังหวัดภูเก็ต ๒๑ เท่า นียอมเป็นการ
ให้ความชอบธรรมสำหรับผู้สมัครรับ
เลือกตั้งในจังหวัดหนึ่ง ๆ อยู่แล้ว ประ-
การที่สองในการแบ่งเขตเช่นนี้ท่านเห็น
ไปว่าเป็นการตัดสิทธิของราษฎรนั้น
ความจริงหาใช่เป็นการตัดสิทธิของราษฎร
ไม่ ตรงกันข้ามเป็นการทำให้เกิดความ
เสมอภาคคือเสมอภาคอย่างไร เสมอภาค
ในประการเช่นนี้ คือ เหตุใดราษฎร
จังหวัดภูเก็ตจึงเลือกผู้แทนราษฎร ได้คน
เดียว และทำไมราษฎรในจังหวัดอุบลฯ
จึงเลือกผู้แทนราษฎรได้ ๔ คน ถ้าแม้
ว่าท่านเห็นว่าเป็นการ ไม่เสมอภาคแล้ว
จังหวัดภูเก็ตเลือกผู้แทนราษฎรได้คนเดียว
แต่จังหวัดอุบลฯ เลือกได้ ๔ คน
ข้าพเจ้าเป็นราษฎรคนหนึ่ง ถ้าข้าพเจ้า
อยู่ในจังหวัดอุบลฯ แล้ว ข้าพเจ้าจะ
เลือกผู้แทนราษฎร ๔ คน แต่ข้าพเจ้าอยู่
ในภูเก็ตแล้วข้าพเจ้าเลือกได้เพียงคนเดียว
นอกจากนั้นในการเลือกเขตจังหวัด โดย
ทั่ว ๆ ไปและมีที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ นั้น
เป็นการไม่ตรงตามด้วยประการทั้งปวง ยก
ประการหนึ่งผู้แทนที่โครบเลือก ตั้งยอม
ลดหลั่นกันลงมาตามลำดับคะแนน มีที่ ๑
ที่ ๒ ที่ ๓ และข้าพเจ้าไม่หมายความว่า

ว่าคนที่เป็นที่ ๓ นั้นอาจจะเร็วกว่าคนที่
เป็นที่ ๑ หรือคนที่เป็นที่ ๑ อาจจะ
เร็วกว่าคนที่เป็นที่ ๓ ก็หาไม่ คือเป็น
การทำให้รู้สึกว่ามีสูงต่อกันอยู่ รู้สึกว่าคน
นั้นเร็วกว่าเรา คนนี้เร็วกว่าเราอะไร
อย่างนั้น แต่ไม่ใช่ว่าผู้แทนของจังหวัด
ก็หาไม่ ผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทน ของ
ประเทศเช่นนี้เห็น ได้ว่าผู้แทนราษฎร
นั้นเป็นผู้แทนของประเทศ มิใช่เป็นผู้
แทนของจังหวัดที่ใดเลือก ตน ขึ้น มาทำ
นั้น มีเหตุผลหลายประการตั้งนี้เป็นต้น
แต่ว่าข้อสำคัญที่สุดที่ท่าน จะต้อง ดอน ก็
คือว่าในเวลาที่เราได้ดำเนิน การ ไปเสีย
มากมายแล้ว คือว่าได้ดำเนินการประกาศ
พระราชกฤษฎีกาแล้ว การ ประกาศ
พระราชกฤษฎีกานั้น ข้าพเจ้า ไม่ได้เล่น
ลูกไม้ประการใดเลย ท่านจะเห็นว่า การ
ประกาศพระราชกฤษฎีกานั้น ได้ดำเนิน
การตามหน้าที่ และดำเนินการตามมติ
ของสภาฯ ตามข้อสังเกตของสภาฯ คือ
ต้องการให้แบ่งเขตโดยเร็ว แต่กระนั้น
เรารู้สึกว่าได้ทำการ ช้า ไปเสียด้วยซ้ำ
เราได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาเมื่อต้น
เดือนสิงหาคม และในต้นเดือนกันยายน
ก็มีการสมัครกันแล้ว ไม่ใช่เป็นการเร็ว
ไปเสีย เป็นการพอดีเท่านั้น หลักการ

เลือกตั้งเราต้องการให้เป็นความลับ คือให้ลงคะแนนเป็นความลับ ถ้าแม้ว่าเราได้เลือกตั้งด้วย การแบ่งเขต เช่น นี้แล้ว การรักษาเป็นความลับนั้น ย่อม รักษาได้ เครื่องวัดและเป็นการดี ไม่มี การ ทำลายกัน ในระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยกันเอง นอกจากนั้นเครื่องใช้สอยก็ได้ทำไปเสร็จแล้ว ได้พิมพ์เครื่องหมาย การเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งไปแล้ว ของทุกสิ่งทุกอย่างเราได้ทำไปแล้ว และจะส่งไปยังจังหวัดต่างๆ ใน ๒-๓ วันนี้แล้ว และถ้าแก้ไขกันทั้งพระราชบัญญัติทีเดียว เพียงเท่านี้ข้าพเจ้าคิดว่าท่านสมาชิกย่อมจะเห็นได้ว่า เราจะเอาให้ดีขึ้นเอากันเถอะ แต่ว่าไม่ใช่ในขณะนี้

ด. ชูเกียรติ ทองลงยา (ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ที่แรกข้าพเจ้านึกอยากจะยืนยันพระราชบัญญัตินี้ แต่ว่าเมื่อได้คิดไปอีกทีหนึ่งหรือท่านรัฐมนตรีก็ได้บอกว่า ท่าน ไม่สามารถจะสนองตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เพราะเหตุว่าได้ทำการเสื่อมลงไปจนจะสิ้นสุดอยู่แล้ว ข้าพเจ้านึกถึง ประโยชน์ อยู่เหมือนกัน แต่มีบางอย่างที่ข้าพเจ้าเสนอมาเพื่อจะให้รัฐมนตรีได้ทราบ ว่า การที่เราจะกำหนดเขตการเลือกตั้ง อย่างที่

ท่านว่านั้น หาได้เกิดขึ้นจากจังหวัดที่ทำการเลือกตั้งไม่ แต่เกิดขึ้นจากจังหวัดพลเมืองที่ทำการปกครองที่มีพระราชบัญญัติบังคับไว้แล้ว และอีกประการหนึ่งการที่เป็นความยุติธรรมในระหว่งผู้ที่ทำการเลือกตั้งนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าในท้องถิ่นเมื่อบุคคลใดมีภมิลำเนาอยู่ในจังหวัดใดก็ตามที่ กฎหมายบังคับไว้จำเป็นจะต้องเลือกบุคคลในจังหวัดนั้นและผู้สมัครรับเลือกตั้งเล่าจึงจะเป็นจะพิจารณาตามความสามารถและกำลังทรัพย์ของตนว่า ในจังหวัดใดเกิดท่านควรจะสมัครได้หรือจะไปสมัครที่จังหวัดอื่นก็ได้ก็เมื่อท่านไม่มีความสามารถที่จะไปเลือกตั้งทำไมจึงไปสมัครที่จังหวัดอื่นละ ถ้าเลือกควรจะสมัครที่จังหวัดใดก็ตามส่วนที่ข้าพเจ้ากล่าว ว่ากำหนดจำนวนการเลือกตั้งโดยวิธีไม่จำกัดเขต ในจังหวัดใดมีพลเมืองเกินตามกฎหมายกำหนดก็ควรจะเลือกเพิ่มขึ้นได้ เพราะฉะนั้นเห็นว่าเป็นการที่ดีไม่ได้เป็นไปอย่างรัฐบาล แต่ถึงอย่างไรก็ดีเพื่อประโยชน์ของสภาฯ ข้าพเจ้าขอถอน

ประธานสภาฯ แทนราษฎร เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าขอถอนประชุมอนุมติให้ผู้เสนอถอนพระราชบัญญัติ

ขณฺฑกนฺไปโก วาระต่อไปขอให้พิจารณา
ราชพระวอฎ บัญญติ เหยยญ เกรอง หมาย
หนังสือพิมพ์ พุทธศกราช ๒๔๘๐ ของ
นายคาบยเกียง ทองลงยา

ด. ยเกียง ทองลงยา (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ก่อนอื่น
ข้าพเจ้าขอแสดงความบริสุทธิ์ในการเสนอ
ราช พระราชบัญญัติ เหยยญ เกรอง หมาย
หนังสือพิมพ์ว่า มิได้มีการประจบหนังสือ
พิมพ์แต่ประการใดเลย ข้าพเจ้าไม่ได้
อยู่ในอณางของหนังสือพิมพ์และเจ้าของ
หนังสือพิมพ์หรือบรรณาธิการ หนังสือ
พิมพ์บุคคลหนึ่งบุคคลใดก็ตาม แต่
ข้าพเจ้าได้กระทำหน้าที่ในทางที่สมควร
แก่ตนในการที่สาคัญของประเทศมากและ
น้อยตามลำดับ ในทางที่ข้าพเจ้าจะกระทำ
ได้ ก่อนอื่นข้าพเจ้าคิดว่าสภานิติบัญญัติ
ได้รู้สึกความสาคัญของหนังสือพิมพ์แม้
แต่รัฐบาลเองคงจะรู้สึกความสาคัญของ
หนังสือพิมพ์เป็นอันมาก และความ
สาคัญของหนังสือพิมพ์เช่นนั้น จึงได้
ออกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศก-
กราช ๒๔๗๖ และ ๒๔๗๗ ข้าพเจ้าจำ
ไม่ได้ ได้ไปออกบังคับแก่หนังสือพิมพ์
เพราะเหตุว่าหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งสาคัญ
ออกจากรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติ

ควบคุมการพิมพ์เพื่อไปบังคับหรือที่
ควบคุมหนังสือนี้ ก็เท่ากับว่ารัฐบาลได้
ยื่นมือเข้าไปในกาลที่จะมีให้หนังสือพิมพ์
ทั้งหลายได้กระทำกรอันใดอันหนึ่งนั้น
เป็นพันธรายต่อประเทศหรือศีลธรรม
ศักดิ์ของประชาชน ในขณะที่ประเทศ
สยามกำลังในทางที่ประชาธิปไตยของ
ประเทศสยามกำลังเกิดขึ้นได้อาศัยงาน
ของหนังสือพิมพ์เป็นส่วนมาก แต่ว่า
หนังสือพิมพ์มีความสาคัญเพียงใดประการ
ใด ข้าพเจ้าจำแนกบุคคลในหนังสือพิมพ์
๓ อย่าง อย่างหนึ่งคือเจ้าของหนังสือ
พิมพ์ บรรณาธิการ ผู้ประพันธ์ บุคคล
ทั้ง ๓ ซึ่งข้าพเจ้าได้เสนอมานสาคัญกัน
แต่ละอย่าง เจ้าของนั้นก็เป็นผู้เป็นเจ้าของ
ของหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการ
ผู้บังคับบัญชา ผู้ประพันธ์คือผู้เขียน
เรื่องราวทั้งหลายลงในหนังสือพิมพ์ ให้
หนังสือพิมพ์ที่ข้าพเจ้าเสนอเหตุผลมา
ความสาคัญ ๓ ประการ ก. แสดง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองของ
ประเทศในทางสุจริตใจ ข. ชี้แจงความ
เห็นของพลเมืองให้ฝ่ายบริหารทราบ ค.
เป็นสื่อสาคัญของราษฎรต่อรัฐบาล รัฐ
บาลกับระหว่างประเทศ ความสาคัญของ
หนังสือพิมพ์ทั้ง ๓ ประการ ที่ข้าพเจ้า

ไท่เสนอัน ข้าพเจ้าคิดว่าเท่าเสมอมาทั้ง
 หลายคงจะบริบูรณ์กันเป็นอันมาก และคง
 ไต่หนักถึงความสำคัญอย่างที่ข้าพเจ้าเข้าใจ
 เมื่อรัฐบาลได้มีพระคุณแก่หนังสือพิมพ์
 แล้ว เขาก็ได้มีพระคุณแก่หนังสือพิมพ์
 หรือรัฐบาลก็ได้มีพระคุณแก่หนังสือพิมพ์
 แต่ว่าการที่จะให้หนังสือพิมพ์ที่มีเสียง
 ที่เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีคุณภาพสูง เป็น
 หนังสือพิมพ์ที่มีความมุ่งหมายเพื่อจะ
 ช่วยชาติ ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่เป็น
 ปากเสียงของประเทศไทยทั่วไป เป็น
 หนังสือพิมพ์ที่ไม่มียศเจ้อปน เป็น
 หนังสือพิมพ์ที่ดำเนินไปโดยสมรรถภาพ
 ทำโดยประการใด ข้าพเจ้าคิดว่าเรา
 จำเป็นที่จะต้องมีอย่างใดอย่างหนึ่ง ใน
 การที่จะส่งเสริมคุณภาพของหนังสือพิมพ์
 เจ้าของ บรรณาธิการ และผู้ประพันธ์
 ในขณะนี้ แลเห็นกิจการหนังสือพิมพ์ใน
 ประเทศสยามได้เจริญขึ้นเป็นอันมาก ที่
 ข้าพเจ้าว่าเจริญขึ้น ข้าพเจ้าหมายถึง
 จำนวนหนังสือพิมพ์มากขึ้น แต่ว่าบทบาท
 ประพันธ์และเจ้าของหนังสือ ข้าพเจ้ายังไม่
 ได้ว่าเขาได้มีเข้มแข็งไว้ เขาได้เขียน
 และได้ประพันธ์บทบาทประพันธ์ และเจ้าของ
 จะบังคับเข้มให้ผู้ประพันธ์ดำเนินความใน
 หนังสือพิมพ์หรือประพันธ์หนังสือพิมพ์

ไปโดยสมรรถภาพเช่น รัฐบาล ในที่นี้
 ข้าพเจ้าได้เสนอพระราชบัญญัติเพื่อ
 ส่งเสริมคุณภาพของหนังสือพิมพ์ ดัง
 กล่าวนี้ ถ้าหากว่าเจ้าของหนังสือพิมพ์
 คือผู้ประพันธ์ก็ บรรณาธิการก็ได้
 มีประสงค์สมรรถภาพในความถูกต้องความเห็น
 อันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ในทาง
 ให้ความเจริญมาสู่ไทยแท้จริงแล้ว ผู้
 ก็น่าจะ ได้ กับเกียรติ ค่างใดอย่างหนึ่ง
 ประดับเป็นเครื่องหมายของความดี ประ
 ดับเพื่อเชิดชูความดีแห่งตนนี้ ยิ่งกว่านั้น
 ในลักษณะการของหนังสือพิมพ์เท่าที่
 ข้าพเจ้าได้เรียนมาแล้ว คงที่ใดประสบ
 มาเห็นเวลานานแก่ให้รู้สึกว่าเป็นอย่างใน
 ศีลธรรมของประชาชน อาจจะไม่ยอมไป
 ถ้าหากว่าเราไม่ได้เหลียวดูว่า ในหนังสือ
 พิมพ์คุณภาพอันดีและศีลธรรมอันสูง
 แล้ว พลเมืองที่อาศัยหนังสือพิมพ์จะ
 เสื่อมศูนย์ไปด้วย เมื่อวันก่อนข้าพเจ้า
 เว้นที่จะกล่าวมาได้ ได้มีท่านสมาชิกผู้
 เกียรติคุณหนึ่งได้ยกขึ้นผู้ประพันธ์หนังสือ
 พิมพ์ฉบับหนึ่งว่า เป็นการละเมิดพระ
 มหาษัตริย์ บทประพันธ์เช่นนี้หนังสือ
 พิมพ์อย่างนั้น ควรละหรือที่จะให้แพร่
 หลายแก่ประชาชน เพราะฉะนั้นในการ
 กระทำกิจการ อย่างใดอย่างหนึ่ง ในทาง

ส่งเสริมคุณภาพสมรรถภาพของหนังสือพิมพ์ จึงจำเป็นต้องวางลักษณะและวางการเพื่อที่จะให้ความส่งเสริมบุคคลกระทำหน้าที่โดยสุจริต ทั้งนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าหนังสือพิมพ์ทั้งหลายจะให้ความเห็นในทางกำหนดหรือเครื่องหมายให้หนังสือพิมพ์คุณภาพและสมรรถภาพทำในทางที่ให้แก่ชาติโดยบริสุทธิ์ใจ และขอขบที่จะฟังความคิดเห็นความเห็นของสมาชิกโดยทั่ว ๆ ไป

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น.
(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย):
ความจริงผู้เสนอทั้งที่ไกล่เกลี่ยมาแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฯ นั้น ขนด้วยเจตนาอันมีความมุ่งหมายในอันที่มุ่งฐานะในการหนังสือพิมพ์ และว่าตามรูปร่างพระราชบัญญัติฯ ของท่านนั้น หวเป็นการสมประสงค์ไม่ นอกจากนั้นรัฐบาลยังเห็นไปในทางซึ่งอันเป็นการที่ไม่สมควรด้วยเหตุผลบางประการดังนี้ คือว่า ในประการที่ ๑ พระราชบัญญัติฯ นี้ ถ้าให้ออกไปแล้ว จะไม่คงสงสัยเลยว่าจะเป็นเครื่องหมายอันหนึ่งของรัฐบาล ในการที่จะช่วยหนังสือพิมพ์เสีย เพราะเหตุว่าการปกครองระบอบนี้ เป็นธรรมค้าย่อมจะมีคณะพรรค ซึ่งจะมีโดยตรงหรือ

โดยปริยายก็ตาม และเมื่อเรามีเข็มในทางใดต้องการให้หนังสือพิมพ์ ก็อาจใช้พระราชบัญญัติฯ นี้เป็นเครื่องมือในการเอาหนังสือพิมพ์มาตีตั้งนี้เป็นต้น ประการที่ ๒ ก็คือว่าในการที่จะให้แก่หนังสือพิมพ์ฉบับใดแล้ว ก็จะมีคำถามว่าทำไมให้ฉบับนี้ และไม่ให้ฉบับอื่นเป็นการยากที่จะให้แก่ฉบับใดหรือไม่ทำไมไม่ให้แก่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ก็เฉพาะหนังสือพิมพ์ทุกฉบับย่อมมีเข็มอย่างใดอย่างหนึ่งทำหน้าที่เป็นปากเสียงของประชาชนทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ ถ้าแม้ว่าจะให้บางฉบับทางฉบับไม่ให้ ความสงบเรียบร้อยก็ย่อมมีไม่ได้ และความลำบากของเจ้าหน้าที่ก็กลัวว่าจะปฏิบัติในเรื่องนี้ได้อย่างไร ก็คือว่าหนังสือพิมพ์ไปทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศตั้งที่ร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ได้เสนอ มีว่า รัฐมนตรีจะวินิจฉัยแม้แต่คณะรัฐมนตรีเองก็ลำบากในทางที่จะวินิจฉัยลงมติเช่นนั้นว่า หนังสือพิมพ์ฉบับใดบ้าง นอกจากนั้น เมื่อคำนึงความยุติธรรมโดยทั่ว ๆ ไป การที่ทำความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประเทศชาติ ไม่ใช่จำกัดอยู่เฉพาะในวง การหนังสือพิมพ์เท่านั้นกิจการอย่างอื่น ๆ ก็มีสวนเหมือน

กันในการที่จะทำความเจริญแก่ประเทศชาติ เช่นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม และกิจการอื่น ๆ อีก เพราะเหตุใดมีแค่เฉพาะหนังสือพิมพ์ และไม่มีเล่มในกิจการอื่น ๆ ด้วย นี่ก็ย่อมเป็นการไม่เสมอภาค นอกจากนั้น ก็คือว่าในการที่บุคคลใดได้ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ จะเป็นบรรณาธิการหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ก็ตาม ก็คือมีพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งชั้นย่อมสูงกว่าพระราชบัญญัติเสียอีก บุคคลทุกคนแม้แต่คนธรรมดา ก็ย่อมได้รับพระราชทาน ในต่างประเทศบรรณาธิการหนังสือพิมพ์และเจ้าของก็เคยได้รับและก็ได้เป็นนอญกรรัฐมนตรีก็มี แม้ว่าจะได้ทำการไปด้วยดี เรามีกฎหมายอย่างอื่นซึ่งดีกว่า และสูงกว่าอยู่แล้วเหมือนกันจะออกกฎหมายฉบับนี้ ให้เป็นการลำบากและนอกจากนั้นคณะหนังสือพิมพ์ด้วยกันเอง ถ้าสอบถาม ข้าพเจ้าเข้าใจว่าไม่พอใจในพระราชบัญญัติเช่นเดียวกัน เพราะว่าเป็นการไปทำให้เกิดความอิจฉาริษยา ไปทำลายซึ่งกันและกัน เจตนาของท่านแม้จะเป็นเจตนาที่ดีก็ตาม อาจจะไม่สมประสงค์ก็ได้ โดยยากแก่การปฏิบัติ หรืออาจจะก่อความ

ยุ่งยากให้เกิดขึ้นรัฐบาลเห็นว่าไม่ควรจะรับไว้พิจารณา

ค. ยุกติ ทองลงยา (ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี)

ข้าพเจ้าได้ฟังท่านรัฐมนตรีมหาดไทยซึ่งได้หน้าที่ ซึ่งเป็นผู้รักษาราชบัญญัติควบคุมหนังสือพิมพ์แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจอย่างหนึ่ง แต่ที่จริงในสมัยก่อนนี้เราจะปฏิเสธว่าเราไม่มีคณะพรรคกันก็ได้ไม่ ก็แต่ละคณะพรรคการเมืองต่างหลายยอมใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือกันนั้นท่านก็ยอมรับแล้ว ยิ่งกว่านั้นเจ้าพนักงานการพิมพ์อาจใช้อำนาจหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่งสนับสนุนเพื่ออะไรหรือเช่นนั้น แต่ว่าเป็นกรณีพิเศษซึ่งเข้าใจผิดก็ถือว่าหนังสือพิมพ์ของคณะพรรคแต่ละฝ่ายย่อมจะแสวงงเข้ามาแต่ละฝ่ายของตน ท่านจะคิดหรือไม่ว่า จะไม่สนับสนุนคณะพรรคใดพรรคหนึ่ง เพราะฉะนั้นในการที่ข้าพเจ้าได้ร่างพระราชบัญญัติขึ้นมา ก็เพื่อจะให้หนังสือพิมพ์ซึ่งไม่ได้อยู่ในอาณาเขตหมายแก่คณะใดคณะหนึ่งและให้ได้โดยสัจจิตใจ และในเวลาอันใดมีจำนวนหนังสือพิมพ์เป็นอันมาก และได้แพร่หลายไปตามชนบทต่าง ๆ และพิมพ์หนังสือพิมพ์เจ้าของ

เบนผู้ต้องขังเหยื่ออยู่ และบรรณาธิการ
 จะต้องรับผิดชอบในข้อความหนังสือพิมพ์
 นั้นประหนึ่ง ไปลงในหนังสือพิมพ์ก็เหมือน
 เรื่อยรัฐสภาเถียงว่าเราจึงขาดการพิจารณา
 อยู่ และโทษให้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่อง
 เบ็ดเตล็ดก็ทำไม่จึงไม่เปิดโอกาส
 ให้ผู้ประพันธ์เกิดบทประพันธ์อันดี และ
 อันควรเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั้ง
 หลายทั่วไป ในกรณีที่หนังสือพิมพ์ แม้
 ไม่ต้องออกพระราชบัญญัติกันไป จะมี
 พระราชบัญญัติอัน ๆ ที่จะอำนวยความสะดวก
 ให้แก่หนังสือพิมพ์ซึ่งดีกว่า พระราช-
 บัญญัติฉบับข้าพเจ้าก็ไม่เพียง แต่ว่า
 หนังสือพิมพ์ทั้งหลายยังไม่ถึงสมรรถภาพ
 ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรืเช่นนี้ได้ แม้
 อยู่ในบทเฉพาะกาลเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึง
 มีความเห็นว่า เราอยู่ในเวลาเฉพาะ
 กาล ซึ่งท่านรัฐมนตรีเองก็รับรองว่า
 ในขณะนี้เราควรมพระราชบัญญัติให้พระ
 ราชบัญญัติหนึ่งในการที่จะส่งเสริมการ
 ก่อหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะสิ่งเฉพาะ
 อย่าง ข้าพเจ้าไม่เคยปฏิเสธเลยว่าเราได้
 ออกพระราชบัญญัติควบคุมการพิมพ์ท่าน
 รัฐมนตรี ไม่ปฏิเสธว่าพระราชบัญญัติ
 ควบคุมการพิมพ์นั้นได้เป็นเครื่องมือ
 หนังสือพิมพ์เป็นอันมาก และสิ่งท่าน

ได้เห็นว่า แท้ที่จริงท่านจะให้เสรีภาพ
 แก่หนังสือพิมพ์มากกว่านั้น และในขณะ
 นี้ท่านยังทำเช่นนั้นหาได้ไม่ นั่นหมายความว่า
 การที่ท่านรับรองหลักการนั้น
 ก็หมายความว่า การที่เราจะเปิดเสรี-
 ภาพให้แก่หนังสือพิมพ์เพื่อกันใด หรือ ไม่
 นั้นแล้วแต่ เหตุใดบัดนี้เราจึงไม่ไป
 ออกประกาศแก่หนังสือพิมพ์บางฉบับซึ่ง กระ
 ทำตนเป็นที่น่าเบ็ดต่อแก่ประชาชน ไม่
 ว่าถึงการใด ๆ ของประเทศของรัฐบาล
 แม้ในการสงคราม ผู้แสดงความกล้า-
 หาดูและข้าราชการผู้ใดผู้หนึ่งซึ่ง ได้ กระ
 ทำการอันเป็นคุณเป็นประโยชน์ และ
 เราทั้งขอเหรียญรัตนาภรณ์และราชอิสริ-
 ยากรนเป็นเครื่องหมายประดับ สิ่งนั้น
 แหะ เหตุใดเจ้าของและบรรณาธิการ
 หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับได้ กระ ทำเป็น
 ประโยชน์ต่อประเทศชาติ เราจึงไม่ให้
 เครื่องหมายเพื่อประดับในบัดนี้ท่านจะแ
 เห็นหนังสือพิมพ์ทั้งหลายในประเทศสยาม
 ผู้ประพันธ์ก็ แท้ที่จริงย่อมจะมาจาก
 ข้าราชการโดยมาก แต่ทางลับ ก็ว่า
 มาโดยทาง...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
 เถาแต่อย่างท่าน จะถอนหรือจะยืนยัน

ค. ชูเกียง ทองลงยา (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ข้าพเจ้า
ใครจะกล้าว่านามจริง ในการ ประ พันธ์
หนังสือพิมพ์หรือว่าในเวลา ที่ควร จะ ทำ
ลักษณะใด เราควร จะ ชี้แจง ผู้ ประ พันธ์
บางครั้ง ไม่ กว่าจะ เปิด เผย นาม จริง ใน หนังสือ
พิมพ์...

ประธานสภา ผู้แทนราษฎร :
พูดแต่ว่าพระราชบัญญัติ จะ ให้ คุณ แก่
หนังสือพิมพ์ท่าน จะ ยืนยัน อีก หรือ จะ พูด
แล้วขอถอนด้วย

ค. ชูเกียง ทองลงยา (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ไม่มีใคร
เสนอญัตติอย่างไร เดียวข้าพเจ้าบอก
ว่าผู้ประพันธ์ซึ่งไม่กล้าเปิด เผย นาม จริง
และไม่สามารถจะเขียนความเห็นแก่ต ประ
โยชน์แก่ประเทศชาตินั้น เราจะมีอะไร
เป็นเครื่องตอบแทน และข้าพเจ้าจะ
ให้เห็นว่า ผู้เขียนหนังสือพิมพ์จะทำให้
ประชาชนทั้งประเทศเกิดความเลื่อมใส
เขาไม่สามารถจะเปิดเผยนามจริงได้ และ
เราไม่มีเครื่องหมายประทับแก่บุคคลผู้ทำ
ดีในทำนองเดียวกัน ฉะนั้นถ้า ข้าพเจ้า
จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ ก็เพื่อให้
บุคคลซึ่งทำความดีให้ประเทศชาติ ได้
เปิดเผยนามจริง เพื่อรับ เครื่อง หมาย คุณ

ค. ชูเกียง ทองลงยา (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ข้าพเจ้า
เห็นแต่ร่างพระราชบัญญัติฉบับประ โยชน์
ในภายหลัง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็ควร
สงวน " ในการจะพิจารณาโดยค
ร.ต. สอน วงษ์โต (ผู้แทนราษฎร
จังหวัดชัยนาท) เพื่อน สมาชิก
ข้าพเจ้าเสนอเหรียญ หนังสือพิมพ์ให้แก
หนังสือพิมพ์นี้ ข้าพเจ้าเองก็เห็นความ
เจตนาดีของท่านผู้เสนอเอาใจแก่หนังสือ
พิมพ์ และในฐานะที่ข้าพเจ้าเคยเป็นบรร
ณาธิการหนังสือพิมพ์มาก่อน รู้สึกเป็น
พระคุณมากเหมือนกันในการ ให้เหรียญ
อันนี้ แต่ว่าตามหลักของหนังสือพิมพ์
หนังสือพิมพ์จะตกลงมีพาดูเขียนโดยอายุ ด้วย
ประการหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งหนังสือ
พิมพ์เขาจะไม่ยื่นแต่ในการที่ ได้รับเหรียญ
หรืออะไรทั้งสิ้น ข้าพเจ้าพูดในทาง
หนังสือพิมพ์ ถ้าหากว่ารัฐบาลไปให้
เหรียญแก่โรงพิมพ์ใดโรงพิมพ์หนึ่ง หรือ
เจ้าชองคนหนึ่งคนใดแล้ว ก็ จะเอา
เหรียญ ไปลงที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้
หนังสือพิมพ์นั้นก็ จะ ได้รับ ความ ครหา
จากประชาชนส่วนมาก ว่าเป็นหนังสือ
พิมพ์ของรัฐบาล เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่
ความเห็นได้แย้งกับรัฐบาลเพื่อประเทศ
ชาติ ความเจริญของชาติที่ข้าพเจ้าได้

ฟังเสียงเขนนั่น ในการที่หนังสือพิมพ์
 ทกฉบับจะต้องมีเสมออย่างไรจะนำประ-
 เทศชาติหรือในระนาพลเมืองในประเทศ
 นั้นให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป ถ้าแม่จะมี
 ความแองทะชกแยงกับรัฐบาลบ้าง ถ้า
 หนังสือพิมพ์ดแล้ว ชกแยงด้วยเหตุผล
 โดยลกษณาการพอกที่จะนำประเทศ ไปสู่
 ความเจริญและหนังสือพิมพ์ดแล้ว จะ
 เป็นเจ้าของหรือบรรณาธิการผู้ ประพันธ์
 ดดี กย้อม ไม่ปฏิเสชนก แต่กฐีสักเป็น
 กุณในการที่จะได้เหรียญ ข้าพเจ้าเชื่อว่า
 ไม่รู้สึกยินดีเลยในการที่จะได้เหรียญ เรา
 อยู่ในระบอบประชาธิปไตย ข้าพเจ้าเอง
 ก็ไม่รูดอยาก จะ ให้ มี เหรียญ มีตรา ชน
 สำหรับในประเทศเราด้วยซ้ำ แต่ว่าเรา
 มีธรรมเนียมมาแล้ว พระราชบัญญัติตาม
 ทหานรฐมนตรีมหาดไทย ได้ ช้ แจงแล้ว
 เราอาจจะให้ได้ เหรียญข้างเผือกหรือ
 เหรียญอะไร ๆ เราก็อาจจะให้ได้ ถ้าเห็น
 ว่าหนังสือพิมพ์นั้น มี ประโยชน์แก่ ประ-
 เทศชาติ มีประโยชน์มาก เราก็ใช้ได้
 อย่างไรก็ดกลงไปให้เขา หนังสือพิมพ์
 เสื่อมเกียรติยศลงไปมากที่สุดเดียว ในทาง
 นโยบายในทางพาณิชย์นโยบายยอมเสื่อม
 เกียรติ ถ้าสกลว่า เห็นสมควรว่าให้พิมพ์
 ไปก็สมควรอยู่บ้าง แต่ว่าในทางเหรียญ

ทางตรา ข้าพเจ้าไม่ชอบ เพราะหนังสือ
 พิมพ์เป็นหนังสือขาย ไม่ต้องการของ
 ครอบแทน แต่คุณภาพของหนังสือพิมพ์
 จะดีหรือไม่นั้นอยู่ที่คนแต่ง อีกอย่าง
 หนึ่งตามทผู้เสนอบอกว่า เคยวัน สมัย
 ผู้ที่ใช้นามแฝงในหนังสือพิมพ์นั้น แต่
 บรรณาธิการต้องรู้คนนั้นคนนั้น ไม่มี
 กฎหมายใดที่จะห้าม ใครส่งนามจริง กิ่ง
 นามจริง แต่ทำไม่เรื่อง เพราะเหตุว่า
 งบรัฐกกระตาคักอย่างหนึ่งความเห็นจะ
 ดีหรือเลว จะใช้นามที่ปรากฏว่าเป็น
 นามแฝงเสียเป็นธรรมเนียม จะใช้นามว่า
 นาย ก. นาย ม. ตะวันออก ตะวันตก
 ด้วยเหตุฉะนั้น ข้าพเจ้าขอวิงวอนเพื่อน
 สมาชิกว่า หนังสือพิมพ์นี้ ไม่นับที่ข้าพ-
 เจ้าพูดมานั้นส่วนมากไม่ยินดี เพราะ
 จะนัดำถอน ไปได้ ก็จะเป็น ประโยชน์
 แก่หนังสือพิมพ์เป็นอันมากที่สุด

พระพิไสยสุนทรการ (ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดภูเก็ต) ข้าพเจ้าก็เคย
 เกี่ยวข้องด้วยหนังสือพิมพ์มานานแล้ว
 ในขั้นต้นการที่จะ ให้ เหรียญแก่ หนังสือ
 พิมพ์ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็น เพราะว่า
 การทำด้น ทำดมาดง ๕-๖ ปี แปลว่า
 เราก็ให้เหรียญไปแล้ว อย่างไรก็ดี ใน

ระคว้างในเงางจะหัวไม้ที่ส่งลงมาที่หัว
หรือวันเดียวก็เสียไปหมด แล้วจะทำ
อย่างไร เมื่อเหรียญทำให้ไปแล้ว โดย
เหตุอย่างที่น่าเกลียดหรือสอนว่าจงให้เป็น
ข้อปฏิบัติ ข้าพเจ้าเห็นด้วย เมื่อเรามีแรง
ควร ความมีกำลังแล้วเราก็ให้ช่วย เรจึงแก้
หนังสือพิมพ์

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เสด็จ
แต่เรื่องนี้ นอกเรื่องแล้ว

นายทองม้วน อัครการ (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดมหาสารคาม) : ข้าพเจ้า
เห็น คำว่าในหลักที่สมาชิกเสนอ ร่าง พระ
ราชบัญญัตินี้ ก็คือข้าพเจ้าใครจะวิงวอน
สมาชิกได้พิจารณาโดยรอบรอบ กฎหมาย
ฉบับนี้ เราจะ ต้องพิจารณาว่า ผู้เสนอ
เสนอเพื่อประโยชน์ ของประเทศชาติ
หนังสือพิมพ์หน้าท้ออย่างไร เราก็ยอม
ทราบกันอยู่แล้วว่า ผู้ที่อยู่ในวงการหนังสือ
พิมพ์ก็คือนัก การเมืองผู้ หนึ่งเหมือน
กัน มีบุคคลผู้มี หน้าที่ในทางการเมือง
เช่นนี้ยกม เป็นผู้ที่ จะรับภาระ และ กระทำ
กิจการอันสำคัญของประเทศชาติได้ แต่
ถ้าเขาสามารถ แสดงเหตุผลหรืออะไรต่อ
อะไรเพื่อประโยชน์แก่ชาติแล้วเขาก็ควร
ได้รับสิ่งที่ เป็น เกียรติยศ หรือเป็น เครื่อง
หมายเพื่อตอบแทน ในคุณค่าความดีของเขา

เมื่อมีการตอบแทน เช่นนั้นยอม แ่่งให้
ประจวบกับใจแจ่มแจ้งว่า บกคณนยอม
เป็นผู้สามารถเมื่อเขามีความสามารถเช่น
นี้ก็สามารถรับเลือกตั้งเข้ามาเป็น สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร เมื่อกระทำประโยชน์
อันยิ่งใหญ่และ แสดงความ กต ความเห็น
ในสภาฯ ได้โดยถูกต้อง นอกจากนั้น
พวกสภาฯ นี้พอใจในนโยบายหรือกิจการ
ซึ่งเขาแสดงมาแล้ว ก็อาจจะให้เขาได้รับ
หน้าที่เป็นรัฐมนตรี หรือหาเจ้าหน้าที่
ก็ได้

ประธานสภา ผู้แทนราษฎร :
ไม่ใช่เห็นเรื่องเหรียญ ออกนอกเรื่อง
ไปแล้วขอจัดการให้เหตุผลเพียงเท่านี้

นายทองม้วน อัครการ (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดมหาสารคาม) : ข้าพเจ้า
ขอจัดการให้เหตุผลเพียงเท่านี้

นายมงคล รัตนวิจิตร (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดนครราชสีมา) : ข้าพ
เจ้าก็มีส่วน ร่วมใน การที่ ร่าง พระ ร าช
บัญญัตินี้ ความดีความชอบของหนังสือ
พิมพ์ความจริง ข้าพเจ้าอยากจะให้เงิน
ทองด้วย ข้าพเจ้า ไม่ได้เห็น นายกร
มนตรี จะร่างพระราชบัญญัติเช่นนี้จะ
ต้องให้นายกรัฐมนตรีรับรองตามข้อบังคับ
เพราะฉะนั้นเราจึงต้องทำไปอย่างนี้ ถ้า

ทำอย่างนั้น หนังสือพิมพ์เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติหรือไม่ นี่เป็นปัญหาส่วนใหญ่นักคิดทบทวนประโยชน์ใหญ่เช่นนี้เขาจะไม่ทำอะไรเขาเมื่อไม่ทำอะไรเขาแล้วออกจะเขลาคึกคัก ข้าพเจ้าขอให้ดูข้าพเจ้าอย่างจะพูดแรงๆว่าข้าพเจ้าก็ไม่ว่าถ้าไม่ให้เขา เขาอาจจะเขว ปล่อยให้เครื่องพิมพ์เป็นเกียรติยศ อย่างนุ่มนวลเป็นการทดแทนที่เขาทำประโยชน์แก่ประเทศชาติทางความดีรัฐบาลอาจจะประกาศได้นั้น เรื่องอย่างนั้นอยู่ที่ไหน แต่เรื่องที่จะพูดถึงคุณความดีกรรมกรที่จะพิจารณาเขาไปในทางที่ดีหรือว่าให้มหาชนพิจารณาเป็นข้อสำคัญให้ช่วยรักษาคุณความดีไว้ นักหนังสือพิมพ์ไม่ใช่คนที่เหลวๆ เขาก็เป็นคนดีเหมือนคนอื่น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะให้หมั่นแล้วแต่สภาพจะให้ไปอยู่ก็จะให้เงินก็ไม่ได้ เพราะว่าจะต้องให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ข้าพเจ้าอยากจะให้เป็นประโยชน์เท่านั้น

นายเนย สุจิตมา (ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี): ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะได้รับ พระราชบัญญัติ ชนิดนี้มา สะดวกตาและสะดวกใจของข้าพเจ้าในฐานะที่อยู่นั้น ข้าพเจ้าขอชมความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นว่าเป็น

แนวความคิดของสมาชิกส่วนหนึ่ง และโดยเฉพาะ ในเหตุผลของท่านสมาชิกผู้เสนอและเหตุผลของท่านรัฐมนตรีมหาดไทยที่กล่าวแก่มาวันนี้ ข้าพเจ้าได้ฟังโดยความสนใจเห็นว่าเหตุผลของผู้เสนอ น้อยไป และเหตุผลของท่านรัฐมนตรีมหาดไทยมีมูลเป็นอันมาก และ ประกอบกับ ผู้เชี่ยวชาญหนังสือพิมพ์ คือท่านสมาชิกผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้แทนราษฎรในที่นี้ ก็ได้ให้ความเห็นแล้วว่า บรรณาธิการหนังสือพิมพ์โดยมากเขาไม่ต้อง ประสงค์ ด้วย และข้าพเจ้า ได้อ่าน ใน ร่าง พระราชบัญญัตินี้ แม้ผู้ประพันธ์เจ้าของหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการ เป็นผู้สมควร ได้รับเครื่องหมายอันนี้แล้ว ก็จะต้องทำเองโดยเสียเงินของเขา ไม่ใช่รัฐบาลออกให้

ด. ยู่กียง ทองลงยา (ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี): ที่ท่านสมาชิกอภิปรายเมื่อก่อน ยังไม่รู้จักความสำคัญของหนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้นท่านจึงว่าท่านรู้สึกแปลกใจที่เห็นพระราชบัญญัตินี้ สู้สภาฯ ที่แท้จริง ความสำคัญของหนังสือพิมพ์นั้น ข้าพเจ้าได้อภิปรายและท่าน รัฐมนตรีมหาดไทยก็ได้ รับ รองว่าหนังสือพิมพ์มีความสำคัญเป็นอันมาก และข้าพเจ้ามีความมุ่งหมายอันแรงกล้า

เพื่อท่าน สมาชิก ทั้ง หลาย จะ ได้ แล เห็น
 ประโยชน์ ของ หนังสือ พิมพ์ ที่จะ ได้ ทำ
 กิจการของประเทศส่วนหนึ่งซึ่งมีความเห็น
 โดยสุจริต และข้าพเจ้าไม่มีความประสงค์
 ที่จะประจบหนังสือพิมพ์อย่างที่สมาชิกจะ
 เข้าใจไปก็ ได้ และข้าพเจ้าเห็นเป็นกลาง
 ว่า ในเวลานี้เรามี พระราช บัญญัติ การ
 พิมพ์แล้ว เราให้พระคุณแก่หนังสือพิมพ์
 อะไรบ้างและเมื่อเรามี พระเดช ที่จะ ดอน
 โบ อนุญาตและอะไรก็ ได้เช่น นั้นแล้ว
 เราไม่มีอะไรจะทำให้เป็นคุณแก่หนังสือ
 พิมพ์ ในเมื่อเขาทำความดี ข้าพเจ้าก็
 อภิปราย มามาก แล้วสมาชิกก็มีความเห็น
 อย่างอื่นแล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ
 (มีสมาชิกรับรอง)

ประ ธาน สภา ผู้ แทน ราช ฎร :
 ข้าพเจ้าขอให้วินิจฉัย ผู้ใดเห็นว่าควรจะ
 รับหลักการแห่งร่าง พระราชบัญญัตินี้ไว้
 พิจารณาต่อไป ขอได้โปรดยกมือขึ้น
 (มีสมาชิยกยกมือ ๑๐ ท่าน)

ประ ธาน สภา ผู้ แทน ราช ฎร :
 ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น
 (มีสมาชิยกยกมือ ๓๓ ท่าน)

ประ ธาน สภา ผู้ แทน ราช ฎร :
 พระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไป พัก
 พักประชุมเวลา ๑๗:๐๘ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๗:๓๕ นาฬิกา
 ทำการแทน ประธานสภาผู้แทน
 ราช ฎร : วาระต่อไปร่างพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้ง ของนายทองม้วน อุดถกกร
 นายทองม้วน อุดถกกร (ผู้แทน
 ราช ฎรจังหวัดมหาสารคาม) ข้าพเจ้า
 ได้เสนอร่าง พระราช บัญญัติ ว่าด้วยการ
 เลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติมมาสู่สภาฯ กเพื่อ
 ประโยชน์แห่งการเลือกตั้งนั่นเอง แต่
 การที่เสนอนั้นข้าพเจ้าก็ ได้เสนอเหตุผล
 มาอย่างยืดยาวเหมือนกัน ห่วงวาทจะ
 ได้พิจารณากันบ้างแล้ว เหตุที่ต้องแก้ไข
 นั้น ข้าพเจ้าได้ไปพิจารณาตามกฎ กระ-
 ทรวงซึ่งกระทรวง มหาด ไทยได้ออกไป
 แล้ว โดยให้มีจุดเป็นเครื่องหมายของผู้
 สมัครรับเลือกตั้ง และมีเลข ทอนทั้งหลาย
 จะถูก อาจจะ ถูก ได้ ในกฎหมายเลือกตั้งซึ่ง
 ผู้แทน พัทลุง นำแจกในวัน นี้ ก่อมัจจุ
 เป็นเครื่องแสดงให้เห็นเป็นพยานในการ
 ที่จะวินิจฉัยในขณะนั้น ก่อมหนึ่งจุด สอง
 จุด สามจุด สี่จุด ห้าจุดจนไม่หมด ถ้า
 หากมีผู้สมัคร ร้อย คนก็ จะต้อง มีร้อย จุด
 และการทวมจุดเช่นนี้ นนยอมเป็น การลา-
 บากแก่มัจจุ ของราช ฎร ผู้สมัคร เลือกตั้ง
 เป็นอันมาก กล่าวคือข้าราชการของเรา
 ยังมีได้มัจจุการศึกษา บางทีแม่เต็นป ๑๐

กมฺพนับ ได้ถึงเป็นจำนวนแน่ๆ ก็ว่านอน
 จากนนถาเมวจะนับได้มากกว่านั้นก็
 ตามแต่ก็ไม่ชานาญในการนับ ถ้าหากไม่
 ชานาญในการนับแล้วย่อมทำให้ผิดพลาด
 ในการนับนั้นได้ ถ้าหากเราแก้ไขพระ
 ราชนิพนธ์คืนเสียแล้วก็ย่อมเป็นประโยชน์
 สำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจนับหรือไม่เข้าใจในตัว
 เลข ตามผู้สมัครมากขนิยอมเป็นการลำบาก
 แก่ราษฎรผู้ที่จะออกเสียงเป็นอันมาก คือ
 สมมติว่าผู้สมัคร ๒๐ คน ก็จะต้องมี
 ๒๐ จุด แต่ถ้าเราประสงค์จะเลือกตั้ง
 บุคคลผู้หนึ่งเป็นเครื่องหมาย ๑๕ จุด
 นั้น ถ้าเขาไปนับพลาดแต่เพียงจุดเดียว
 เช่นนับเป็น ๑๖ เช่นนั้นนับลงไปก็ย่อม
 จะทำให้ผลของ กวรวเลือกตั้ง นั้นคลาด-
 เกลอนไกลาย และวิธีที่เราได้ปฏิบัติตาม
 กฎหมายเลือกตั้งฉบับใหม่ที่ได้วาง เช่น
 ได้ใช้ ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัด
 พังงาเป็นต้น ก็ปรากฏว่าบัตรได้เสีย
 เพราะราษฎรไม่เข้าใจวิธีการเลือกตั้ง
 เป็นจำนวนมาก และเคยวแก่การเลือกตั้ง
 ก็นับว่าใกล้เข้ามาแล้ว (ทางกระทรวง
 มหาดไทยก็เข้าใจว่าไม่สามารถที่จะอบรม
 ให้ราษฎรเข้าใจถึงเลือกตั้งของ กฎกระทรวง
 ชงกระทรวงมหาดไทยออกไป และ
 นอกจากนั้นถ้าหากว่าเราจะอบรมกันจริงๆ

ให้ราษฎรได้เข้าใจในวิธีการเลือกตั้งแล้ว
 ก็ย่อมจะเป็น การสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายใน
 กระทรวงมหาดไทยเป็นอันมาก นอกจาก
 นี้กระทรวงมหาดไทยยังไม่สามารถจะหา
 คนไปอบรมราษฎรได้ทั่วถึง เมื่อเช่นนั้น
 กฎกระทรวงที่ออกไปนี้ย่อมไร้ผล และ
 กวรวเราจะให้ใช้วิธีเลือกตั้งดังที่ข้าพเจ้า
 เสนอขณมานี้ คือใช้รูปเป็นเครื่องหมาย
 ก็ย่อมเป็นประโยชน์แก่บุคคลทุกฝ่าย และ
 เป็น การยุติธรรมสำหรับราษฎรและผู้
 สมัครรับเลือกตั้ง คือว่าผู้สมัครรับเลือก
 ๕๕ ขนิยอมให้แสดง และ โฆษณาตนเอง
 ด้วยรูปถ่ายหรือรูป พิมพ์ด้วย กระดาษไป
 แจกให้ราษฎรรู้จัก เมื่อราษฎรรู้จักทั่ว ๆ
 ไปแล้ว ราษฎรคงจะรู้ว่า จะเลือกใครแล้ว
 ก็เลือกเอารูปของบุคคลนั้น ไปลงในหีบ
 บัตรเลือกตั้ง ก็ย่อมเป็นวิธีสะดวกและ
 ยุติธรรมที่สุด และนอกจากนั้นการ
 ปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงที่ออกไปแล้วนั้น
 ก็ผมแสดงให้เห็นว่า ไม่เป็นการยุติธรรม
 ระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้เลือกตั้ง
 ประการที่หนึ่งเช่นผู้หนึ่งไปสมัครก่อนได้
 นำเงินไปเสียและผู้สมัคร ก่อน ย่อมได้รับ
 เครื่องหมายเป็น จุดที่ ๑ สำหรับคนที่
 สมัครมาภายหลังต่อไปอาจจะมีถึง ๑๕ คน
 ก็จะมีเครื่องหมายถึง ๑๕ จุด ระหว่าง

และผู้สมัครเองก็ไม่สามารถที่จะไปชี้แจงอะไรได้ ซึ่งผิดกับวิธีใช้เลขวิธีที่ใช้เลขนั้นผู้สมัครอาจจะส่งสายไปบอกข้าพเจ้านั้นเลข ๒๐ เลข ๒๐ เป็นอย่างนั้น ๆ ถ้าอย่างวิธีลงรูปแล้วจะไปอธิบายกันอย่างไรว่าหน้าข้าพเจ้าเป็นอย่างไรอย่างนั้น มีหมวดหรือไม่ เป็นการยากมากและทำได้ลำบากเต็มที่ นอกจากนั้นท่านจะไปพิมพ์ที่ไหนในจังหวัดหนึ่งมีผู้สมัครที่คนและโรงพิมพ์ในกรุงเทพฯ มีโรงที่จะพิมพ์ให้ท่านได้ และในเวลาใกล้จะถึงเวลาเลือกตั้งแล้ว โรงพิมพ์มีงานทำเต็มมือ ไม่สามารถจะทำให้หมดได้ ถ้าจะพิมพ์ก็แค่การพิมพ์ใบโปรปรักกัน ถ้าพิมพ์กันมาบ้างแล้ว ซึ่งพิมพ์กันมากันตั้งแต่เดือนเมษายน และผิดกันกับการพิมพ์รูปสำหรับเลือกตั้งนี้ การพิมพ์ใบโปรปรักกันท่านนั้นท่านจะพิมพ์อย่างมากที่สุดหนึ่งเท่านั้น แต่ท่านจะต้องพิมพ์ถึง ๓-๔ แสน อีกประการหนึ่งรูปนั้นจะต้องเป็นบัตรของเจ้าพนักงาน จะต้องรับมาจากเจ้าพนักงาน ทั้งนี้เพื่อความลับและให้การเลือกตั้งนั้นได้เป็นไปโดยยุติธรรม นี้ท่านย่อมเห็นได้แล้วว่าเป็นการสมบูรณอย่างยิ่ง ข้อต่อมาก็คือว่าท่านอาจจะถามผู้แทน จังหวัดพังงา

ซึ่งได้รับเลือกตั้งมาใหม่ไควว่า ผลของการเลือกตั้งที่ล่วงมาแล้ว ราษฎรได้เลือกท่านมาด้วยการสมรสสมทงหรือไม่ ในเรื่องนี้กระทรวงมหาดไทยได้ส่งคนออกไปสังเกต ได้เห็นว่าราษฎรได้เข้าใจวิธีเลือกตั้งก็พอสมควร แม้ในเวลาที่นั้นนั้น ก็ในบางตำบลเช่นในอำเภอตะกั่วป่า เป็นต้น ราษฎรทั้งอำเภอเลือกคนหมายเลข ๓ ไม่ใช่หมายเลข ๑ เพราะฉะนั้นที่จะกล่าวว่าใครได้หมายเลข ๑ แล้วจะได้ขึ้นหน้าเป็นความจริงไม่ และความจริงกระทรวงมหาดไทยได้ทราบแล้วว่าผู้ที่ได้นั้นก็จนใจไม่จริงตกลงหาใช้คนอื่นไม่ เพราะฉะนั้นราษฎรจึงไม่ลับตาเลือก การเลือกโดยวิธีนั้นนี้ความยากลำบากของพลเมืองนั้นหาความยากลำบากของวงโตไม่ คือกฎกระทรวงได้บัญญัติไว้ซึ่งก็เรียกว่า การให้หมายเลขนั้นให้ตามลำดับที่ใครรับเงินและรูปถ่ายจากผู้สมัคร ใครส่งเงินและรูปถ่ายมาก่อนก็ได้หมายเลขไป ใครส่งมาทีหลังก็ได้ทีหลัง ถึงจะเป็นความลำบากอย่างข้าหลวงประจำจังหวัดก็จะต้องทำ หลากเสี่ยงได้ไม่ และข้อสุดท้ายที่สุดเวลานี้จะได้ดำเนินการพิมพ์ใบหมดแล้วพร้อมที่จะแจกได้ในไม่ช้านี้ ถ้าทำใหม่อย่าง

ท่านเสนอมานี้ ก็จะเป็นการยุ่งยากมิใช่น้อยแม่แต่พวกตนเองจะวิ่งหาพิมพ์ลายมากเต็มที ถึงพิมพ์ได้ในทางปฏิบัติเมื่อส่งไปให้กระทรวงมหาดไทยตีตรา ข้าพเจ้าสงสัยเหลือเกินว่า จะมานั่งตีตราราษฎรละ ๕ ล้านแล้วคูณด้วยจำนวนผู้แทนเป็น ๒๕๐ ล้านฉบับนั้น ทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นรธนจะก่อหรือไม่เราควรจะต้องดูสักทีหนึ่ง ถ้าเห็นว่าไม่ดีแล้วภายหลังเราก็ควรจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขต่อไปเวลานี้ทำไม่ไถ่จ้วงๆ ความลำบากไม่ใช่มีแต่รัฐบาล แม้ผู้สมัครเองก็ลำบาก

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี) :
 เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ ได้มีข้อสำคัญในกฎกระทรวง ข้าพเจ้าจึงพร้อมที่จะสนับสนุนหลักการของพระราชบัญญัตินี้ แต่สามารถที่จะเสนอมานี้ ปัญหาในเรื่องนี้เป็นปัญหาในข้อเท็จจริงที่ว่าเราควรจะใช้วิธีที่ยุติธรรมในการเลือกตั้งนั้นอย่างไร ปัญหาในเรื่องนี้ ถ้าเราได้พิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่แล้ว ในการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลเมืองและตำบลที่ผ่านมามีดังนี้ จะได้ปรากฏว่า ข้อเท็จจริงนั้น การเลือกของราษฎรได้เป็นไปอย่างไร ในที่นี้ข้าพเจ้าใคร่ที่จะให้ข้อ

เท็จจริงแต่เพียงเล็กน้อย ก่อนอื่น ข้าพเจ้าขอเรียนถึงข้อข้องใจของท่านรัฐมนตรีมหาดไทยเพียงบางประการ ในปัญหาการอุปสรรคที่ว่า จะเลื่อนเกินไป ดังกับไม้ขีดนั้นปัญหาชั้นนี้อาจแก้ไขได้ โดยขยายรูปนั้นเป็น ๓ หรือ ๔ นิ้ว ซึ่งจะชัดเจนขึ้น ที่หลักการโฆษณาเราอาจโฆษณาด้วยภาพที่วามบุคคลนั้นจะเป็นคนมีรูปลักษณะอย่างนั้นๆ แต่อาจจะส่งสายไปบอกตัวเลข ๑ ถึง ๒๐ จุดนั้น จะเป็นการง่ายกว่า ข้อนี้ในทางปฏิบัติไม่เป็นดังที่ท่านรัฐมนตรีมหาดไทยกล่าว ถ้าแม้ว่าเราสามารถส่งสายไปโฆษณาได้เช่นนั้นแล้ว การส่งรูปไปโฆษณานั้นจะเป็นการสะดวกกว่าที่จะบอกตัวเลข ๕ จุดหรือ ๒ จุดเป็นอันมาก ที่ปัญหาที่จะให้ตามผู้แทนราษฎรจังหวัดพึงงาดังผลของการเลือกตั้งว่าเป็นมาอย่างไรนั้น ถ้าจะถามผู้แทนพึงงาเราจะได้อะไรตอบอย่างหนึ่ง แต่ถ้าแม้จะไปตามชนชั้นหรือใครก็ได้ที่รับตรงนั้น จะได้รับตอบอีกอย่างหนึ่งซึ่งไม่ตรงกัน ในปัญหานี้ข้าพเจ้าขอให้พิจารณาว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนั้นเป็นอย่างไร อีกประการหนึ่งในการที่จะให้เลขลำดับเครื่องหมายแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ปัญหาเหล่านี้ข้าพ-

เจ้าคิดว่าที่ท่านรัฐมนตรีมหาดไทยได้วาง
 กฎกระทรวงไปทำนองที่ว่า ให้ตามลำดับ
 แก่บุคคลที่นำเงินและรูปถ่ายมามอบให้
 คณะกรรมการจังหวัดนั้น ในเรื่องข้าพ-
 เจ้าเห็นว่าการมอบให้คณะกรรมการจังหวัด
 นั้น อำนาจจะตกอยู่แก่ฝ่ายบริหาร ที่
 ข้าพเจ้ากล่าวเช่นนั้น ดูเหมือนคล้ายคลึง
 คล้ายคลึงได้ว่า เขาให้ลำดับตามวัน
 เวลาที่สมัคร กับปัญหาในเรื่องนี้ เราจะ
 ต้องทำเนืองว่า ถ้าแม้ว่าคนแรกสมัครก่อน
 แล้ว ภายหลังคนที่ ๔ มาสมัครทีหลัง
 แต่ถ้าคณะกรรมการจังหวัดมีความชอบพอ
 รักใคร่คนที่ ๔ เป็นพิเศษก็จะพิจารณา
 ให้คนที่ ๔ เมื่อพิจารณาเสร็จแล้ว ก็แจ้ง
 ให้คนที่ ๔ นั้นทราบ แล้วใช้ผู้สื่อสาร
 พิเศษนั้นให้นำรูปถ่ายและเงินมาให้ แล้ว
 เขาก็จะมอบหมายให้เลขหนึ่งไป ปัญหา
 เรื่องเลข ๑ และเลข ๔ ต่างกันอย่างไร
 ข้าพเจ้าจะได้เรียนภายหลัง ที่ปัญหาอีก
 ข้อหนึ่ง ท่านรัฐมนตรีมหาดไทยได้กล่าว
 แล้วว่าเครื่องหมายและบัตรประจำตัวผู้รับ
 เลือกตั้งได้พิมพ์เสร็จแล้ว และพร้อมที่
 จะแจกจ่ายออกไปนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าเป็น
 ปัญหาการใช้จ่ายของกระทรวงมหาดไทย
 แต่ตามพระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิก
 เสนอมานั้น การพิมพ์รูปนั้นค่าใช้จ่ายเป็น

ส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเอง การ
 ที่พิมพ์แล้วนั้นเราจะตั้งหรือจะออกไป
 ย่อมมีผลเท่ากัน ย่อมไม่มีการเสื่อมเสีย
 อย่างไม่เคย เพราะว่าการตั้งหรือจะออกไป
 จะไม่ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายขึ้น แต่การออก
 ประการหนึ่ง ทว่ากฎกระทรวงที่ปรากฏ
 ถ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น จะมีผล
 ไปทำนองใด ผลที่สมมติเสนอว่าให้เจ้า
 หน้าที่ กระทรวงมหาดไทย ประทับการ
 เช่นนี้ ถ้าว่าเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย
 นั้น ไม่ได้หมายความว่ามาจากหน้าทอนใน
 กระทรวงมหาดไทย แต่หมายถึงคณะกรรมการ
 อำเภอหรือจังหวัดที่อยู่ในสังกัด
 กระทรวงมหาดไทยด้วย อำนาจผู้ถ่าย
 ในจังหวัดใด ระเบียบจะมอบให้คณะ
 กรรมการจังหวัดนั้นพิจารณา ส่วนปัญหาใน
 จำนวนปริมาณ คนนั้น ท่านรัฐมนตรี
 มหาดไทยได้ให้ข้อเท็จจริงตลอด
 คือท่านไปคิดถึงจำนวนตั้ง ๕ แสนแล้ว
 ก็จะต้องมี ๕ แสนรูปหรือจนวนผู้สมัคร
 ๕๐ คน แล้วจำนวนรูปจะต้องเป็น
 ๒๕๐ ล้านนั้น ก็น่าตกใจ เพราะเหตุ
 ว่าจำนวนรูปนั้นจะต้องมอบให้สมัคร
 ออกเสียงเท่านั้น โดยจะเพราะอย่าง
 เมื่อเราหัดคนที่สมัครชาติไทยและบังเกิด
 คนต่างประเทศแล้ว ปัญหาจากท่านนั้น

การเลือกอันถึงเข้าเป็นอันมาก ข้าพเจ้า
 ออกร่างให้ระสังคองปัญหาข้อเท็จจริงที่
 ได้มีการเลือกตั้งกันแล้ว ในชั้นแรก
 ข้าพเจ้าขอไว้ว่า การเลือกของสมาชิก
 สภาเทศบาลจะนำไปตามความประสงค์
 ของกระทรวงมหาดไทย ได้วางไว้ตาม
 กฎกระทรวงนั้น แต่ข้าพเจ้าได้คิดค้นใน
 ปัญหาเรื่องนี้ได้เห็นด้วยตนเอง
 เห็นว่าราษฎรนั้นเขาคงจะรู้วิธีออก
 เสียงแน่ เมื่อได้ฟังหรือออกเสียงเช่น
 แล้วปัญหาจึงพามาในสมาชิกสภาเทศบาล
 นครในเทศบาลเมืองกอนนท บรธา
 สมครทุกเขตนั้นคนสมครเลข ๑ ได้
 ดึงหมัดขึ้นเป็นสองทงจะ คองคานัง ถึง
 มาถึงสภาผู้แทนราษฎรทงหลายที่ได้ไป
 เองก็ทงการถึงจะรบกน้อยแล้ววา ถ้าแม่
 ว่ามีสมครรับเลือกตงในเขตหนึ่งมี
 คน ๖ คน ถ้าแม่ว่าในเขตหนึ่งมี
 คน ๖ คน จะมาตง ๕ คนเช่นนี้ ราษฎร
 นั้นเขาไม่ทงการรับเลือกกัน เป็น
 ๓-๔-๕ หรือ ๑-๒-๓-๔-๕ เช่นนี้
 ถ้าไม่เกิดผลเลยไปโดยมากการฉกแสตมป์
 สมครกับทงการรับเลือกกัน ในกรณี
 คน ๖ คน เป็น ๑-๒-๓-๔
 ๕-๖ หรือ ๑-๒-๓-๔-๕ นอกจาก
 ๑-๒-๓-๔-๕-๖-๗-๘-๙-๑๐-๑๑-๑๒-๑๓-๑๔-๑๕-๑๖-๑๗-๑๘-๑๙-๒๐-๒๑-๒๒-๒๓-๒๔-๒๕-๒๖-๒๗-๒๘-๒๙-๓๐-๓๑-๓๒-๓๓-๓๔-๓๕-๓๖-๓๗-๓๘-๓๙-๔๐-๔๑-๔๒-๔๓-๔๔-๔๕-๔๖-๔๗-๔๘-๔๙-๕๐-๕๑-๕๒-๕๓-๕๔-๕๕-๕๖-๕๗-๕๘-๕๙-๖๐-๖๑-๖๒-๖๓-๖๔-๖๕-๖๖-๖๗-๖๘-๖๙-๗๐-๗๑-๗๒-๗๓-๗๔-๗๕-๗๖-๗๗-๗๘-๗๙-๘๐-๘๑-๘๒-๘๓-๘๔-๘๕-๘๖-๘๗-๘๘-๘๙-๙๐-๙๑-๙๒-๙๓-๙๔-๙๕-๙๖-๙๗-๙๘-๙๙-๑๐๐-๑๐๑-๑๐๒-๑๐๓-๑๐๔-๑๐๕-๑๐๖-๑๐๗-๑๐๘-๑๐๙-๑๑๐-๑๑๑-๑๑๒-๑๑๓-๑๑๔-๑๑๕-๑๑๖-๑๑๗-๑๑๘-๑๑๙-๑๒๐-๑๒๑-๑๒๒-๑๒๓-๑๒๔-๑๒๕-๑๒๖-๑๒๗-๑๒๘-๑๒๙-๑๓๐-๑๓๑-๑๓๒-๑๓๓-๑๓๔-๑๓๕-๑๓๖-๑๓๗-๑๓๘-๑๓๙-๑๔๐-๑๔๑-๑๔๒-๑๔๓-๑๔๔-๑๔๕-๑๔๖-๑๔๗-๑๔๘-๑๔๙-๑๕๐-๑๕๑-๑๕๒-๑๕๓-๑๕๔-๑๕๕-๑๕๖-๑๕๗-๑๕๘-๑๕๙-๑๖๐-๑๖๑-๑๖๒-๑๖๓-๑๖๔-๑๖๕-๑๖๖-๑๖๗-๑๖๘-๑๖๙-๑๗๐-๑๗๑-๑๗๒-๑๗๓-๑๗๔-๑๗๕-๑๗๖-๑๗๗-๑๗๘-๑๗๙-๑๘๐-๑๘๑-๑๘๒-๑๘๓-๑๘๔-๑๘๕-๑๘๖-๑๘๗-๑๘๘-๑๘๙-๑๙๐-๑๙๑-๑๙๒-๑๙๓-๑๙๔-๑๙๕-๑๙๖-๑๙๗-๑๙๘-๑๙๙-๒๐๐-๒๐๑-๒๐๒-๒๐๓-๒๐๔-๒๐๕-๒๐๖-๒๐๗-๒๐๘-๒๐๙-๒๑๐-๒๑๑-๒๑๒-๒๑๓-๒๑๔-๒๑๕-๒๑๖-๒๑๗-๒๑๘-๒๑๙-๒๒๐-๒๒๑-๒๒๒-๒๒๓-๒๒๔-๒๒๕-๒๒๖-๒๒๗-๒๒๘-๒๒๙-๒๓๐-๒๓๑-๒๓๒-๒๓๓-๒๓๔-๒๓๕-๒๓๖-๒๓๗-๒๓๘-๒๓๙-๒๔๐-๒๔๑-๒๔๒-๒๔๓-๒๔๔-๒๔๕-๒๔๖-๒๔๗-๒๔๘-๒๔๙-๒๕๐-๒๕๑-๒๕๒-๒๕๓-๒๕๔-๒๕๕-๒๕๖-๒๕๗-๒๕๘-๒๕๙-๒๖๐-๒๖๑-๒๖๒-๒๖๓-๒๖๔-๒๖๕-๒๖๖-๒๖๗-๒๖๘-๒๖๙-๒๗๐-๒๗๑-๒๗๒-๒๗๓-๒๗๔-๒๗๕-๒๗๖-๒๗๗-๒๗๘-๒๗๙-๒๘๐-๒๘๑-๒๘๒-๒๘๓-๒๘๔-๒๘๕-๒๘๖-๒๘๗-๒๘๘-๒๘๙-๒๙๐-๒๙๑-๒๙๒-๒๙๓-๒๙๔-๒๙๕-๒๙๖-๒๙๗-๒๙๘-๒๙๙-๓๐๐-๓๐๑-๓๐๒-๓๐๓-๓๐๔-๓๐๕-๓๐๖-๓๐๗-๓๐๘-๓๐๙-๓๑๐-๓๑๑-๓๑๒-๓๑๓-๓๑๔-๓๑๕-๓๑๖-๓๑๗-๓๑๘-๓๑๙-๓๒๐-๓๒๑-๓๒๒-๓๒๓-๓๒๔-๓๒๕-๓๒๖-๓๒๗-๓๒๘-๓๒๙-๓๓๐-๓๓๑-๓๓๒-๓๓๓-๓๓๔-๓๓๕-๓๓๖-๓๓๗-๓๓๘-๓๓๙-๓๔๐-๓๔๑-๓๔๒-๓๔๓-๓๔๔-๓๔๕-๓๔๖-๓๔๗-๓๔๘-๓๔๙-๓๕๐-๓๕๑-๓๕๒-๓๕๓-๓๕๔-๓๕๕-๓๕๖-๓๕๗-๓๕๘-๓๕๙-๓๖๐-๓๖๑-๓๖๒-๓๖๓-๓๖๔-๓๖๕-๓๖๖-๓๖๗-๓๖๘-๓๖๙-๓๗๐-๓๗๑-๓๗๒-๓๗๓-๓๗๔-๓๗๕-๓๗๖-๓๗๗-๓๗๘-๓๗๙-๓๘๐-๓๘๑-๓๘๒-๓๘๓-๓๘๔-๓๘๕-๓๘๖-๓๘๗-๓๘๘-๓๘๙-๓๙๐-๓๙๑-๓๙๒-๓๙๓-๓๙๔-๓๙๕-๓๙๖-๓๙๗-๓๙๘-๓๙๙-๔๐๐-๔๐๑-๔๐๒-๔๐๓-๔๐๔-๔๐๕-๔๐๖-๔๐๗-๔๐๘-๔๐๙-๔๑๐-๔๑๑-๔๑๒-๔๑๓-๔๑๔-๔๑๕-๔๑๖-๔๑๗-๔๑๘-๔๑๙-๔๒๐-๔๒๑-๔๒๒-๔๒๓-๔๒๔-๔๒๕-๔๒๖-๔๒๗-๔๒๘-๔๒๙-๔๓๐-๔๓๑-๔๓๒-๔๓๓-๔๓๔-๔๓๕-๔๓๖-๔๓๗-๔๓๘-๔๓๙-๔๔๐-๔๔๑-๔๔๒-๔๔๓-๔๔๔-๔๔๕-๔๔๖-๔๔๗-๔๔๘-๔๔๙-๔๕๐-๔๕๑-๔๕๒-๔๕๓-๔๕๔-๔๕๕-๔๕๖-๔๕๗-๔๕๘-๔๕๙-๔๖๐-๔๖๑-๔๖๒-๔๖๓-๔๖๔-๔๖๕-๔๖๖-๔๖๗-๔๖๘-๔๖๙-๔๗๐-๔๗๑-๔๗๒-๔๗๓-๔๗๔-๔๗๕-๔๗๖-๔๗๗-๔๗๘-๔๗๙-๔๘๐-๔๘๑-๔๘๒-๔๘๓-๔๘๔-๔๘๕-๔๘๖-๔๘๗-๔๘๘-๔๘๙-๔๙๐-๔๙๑-๔๙๒-๔๙๓-๔๙๔-๔๙๕-๔๙๖-๔๙๗-๔๙๘-๔๙๙-๕๐๐-๕๐๑-๕๐๒-๕๐๓-๕๐๔-๕๐๕-๕๐๖-๕๐๗-๕๐๘-๕๐๙-๕๑๐-๕๑๑-๕๑๒-๕๑๓-๕๑๔-๕๑๕-๕๑๖-๕๑๗-๕๑๘-๕๑๙-๕๒๐-๕๒๑-๕๒๒-๕๒๓-๕๒๔-๕๒๕-๕๒๖-๕๒๗-๕๒๘-๕๒๙-๕๓๐-๕๓๑-๕๓๒-๕๓๓-๕๓๔-๕๓๕-๕๓๖-๕๓๗-๕๓๘-๕๓๙-๕๔๐-๕๔๑-๕๔๒-๕๔๓-๕๔๔-๕๔๕-๕๔๖-๕๔๗-๕๔๘-๕๔๙-๕๕๐-๕๕๑-๕๕๒-๕๕๓-๕๕๔-๕๕๕-๕๕๖-๕๕๗-๕๕๘-๕๕๙-๕๖๐-๕๖๑-๕๖๒-๕๖๓-๕๖๔-๕๖๕-๕๖๖-๕๖๗-๕๖๘-๕๖๙-๕๗๐-๕๗๑-๕๗๒-๕๗๓-๕๗๔-๕๗๕-๕๗๖-๕๗๗-๕๗๘-๕๗๙-๕๘๐-๕๘๑-๕๘๒-๕๘๓-๕๘๔-๕๘๕-๕๘๖-๕๘๗-๕๘๘-๕๘๙-๕๙๐-๕๙๑-๕๙๒-๕๙๓-๕๙๔-๕๙๕-๕๙๖-๕๙๗-๕๙๘-๕๙๙-๖๐๐-๖๐๑-๖๐๒-๖๐๓-๖๐๔-๖๐๕-๖๐๖-๖๐๗-๖๐๘-๖๐๙-๖๑๐-๖๑๑-๖๑๒-๖๑๓-๖๑๔-๖๑๕-๖๑๖-๖๑๗-๖๑๘-๖๑๙-๖๒๐-๖๒๑-๖๒๒-๖๒๓-๖๒๔-๖๒๕-๖๒๖-๖๒๗-๖๒๘-๖๒๙-๖๓๐-๖๓๑-๖๓๒-๖๓๓-๖๓๔-๖๓๕-๖๓๖-๖๓๗-๖๓๘-๖๓๙-๖๔๐-๖๔๑-๖๔๒-๖๔๓-๖๔๔-๖๔๕-๖๔๖-๖๔๗-๖๔๘-๖๔๙-๖๕๐-๖๕๑-๖๕๒-๖๕๓-๖๕๔-๖๕๕-๖๕๖-๖๕๗-๖๕๘-๖๕๙-๖๖๐-๖๖๑-๖๖๒-๖๖๓-๖๖๔-๖๖๕-๖๖๖-๖๖๗-๖๖๘-๖๖๙-๖๗๐-๖๗๑-๖๗๒-๖๗๓-๖๗๔-๖๗๕-๖๗๖-๖๗๗-๖๗๘-๖๗๙-๖๘๐-๖๘๑-๖๘๒-๖๘๓-๖๘๔-๖๘๕-๖๘๖-๖๘๗-๖๘๘-๖๘๙-๖๙๐-๖๙๑-๖๙๒-๖๙๓-๖๙๔-๖๙๕-๖๙๖-๖๙๗-๖๙๘-๖๙๙-๗๐๐-๗๐๑-๗๐๒-๗๐๓-๗๐๔-๗๐๕-๗๐๖-๗๐๗-๗๐๘-๗๐๙-๗๑๐-๗๑๑-๗๑๒-๗๑๓-๗๑๔-๗๑๕-๗๑๖-๗๑๗-๗๑๘-๗๑๙-๗๒๐-๗๒๑-๗๒๒-๗๒๓-๗๒๔-๗๒๕-๗๒๖-๗๒๗-๗๒๘-๗๒๙-๗๓๐-๗๓๑-๗๓๒-๗๓๓-๗๓๔-๗๓๕-๗๓๖-๗๓๗-๗๓๘-๗๓๙-๗๔๐-๗๔๑-๗๔๒-๗๔๓-๗๔๔-๗๔๕-๗๔๖-๗๔๗-๗๔๘-๗๔๙-๗๕๐-๗๕๑-๗๕๒-๗๕๓-๗๕๔-๗๕๕-๗๕๖-๗๕๗-๗๕๘-๗๕๙-๗๖๐-๗๖๑-๗๖๒-๗๖๓-๗๖๔-๗๖๕-๗๖๖-๗๖๗-๗๖๘-๗๖๙-๗๗๐-๗๗๑-๗๗๒-๗๗๓-๗๗๔-๗๗๕-๗๗๖-๗๗๗-๗๗๘-๗๗๙-๗๘๐-๗๘๑-๗๘๒-๗๘๓-๗๘๔-๗๘๕-๗๘๖-๗๘๗-๗๘๘-๗๘๙-๗๙๐-๗๙๑-๗๙๒-๗๙๓-๗๙๔-๗๙๕-๗๙๖-๗๙๗-๗๙๘-๗๙๙-๘๐๐-๘๐๑-๘๐๒-๘๐๓-๘๐๔-๘๐๕-๘๐๖-๘๐๗-๘๐๘-๘๐๙-๘๑๐-๘๑๑-๘๑๒-๘๑๓-๘๑๔-๘๑๕-๘๑๖-๘๑๗-๘๑๘-๘๑๙-๘๒๐-๘๒๑-๘๒๒-๘๒๓-๘๒๔-๘๒๕-๘๒๖-๘๒๗-๘๒๘-๘๒๙-๘๓๐-๘๓๑-๘๓๒-๘๓๓-๘๓๔-๘๓๕-๘๓๖-๘๓๗-๘๓๘-๘๓๙-๘๔๐-๘๔๑-๘๔๒-๘๔๓-๘๔๔-๘๔๕-๘๔๖-๘๔๗-๘๔๘-๘๔๙-๘๕๐-๘๕๑-๘๕๒-๘๕๓-๘๕๔-๘๕๕-๘๕๖-๘๕๗-๘๕๘-๘๕๙-๘๖๐-๘๖๑-๘๖๒-๘๖๓-๘๖๔-๘๖๕-๘๖๖-๘๖๗-๘๖๘-๘๖๙-๘๗๐-๘๗๑-๘๗๒-๘๗๓-๘๗๔-๘๗๕-๘๗๖-๘๗๗-๘๗๘-๘๗๙-๘๘๐-๘๘๑-๘๘๒-๘๘๓-๘๘๔-๘๘๕-๘๘๖-๘๘๗-๘๘๘-๘๘๙-๘๙๐-๘๙๑-๘๙๒-๘๙๓-๘๙๔-๘๙๕-๘๙๖-๘๙๗-๘๙๘-๘๙๙-๙๐๐-๙๐๑-๙๐๒-๙๐๓-๙๐๔-๙๐๕-๙๐๖-๙๐๗-๙๐๘-๙๐๙-๙๑๐-๙๑๑-๙๑๒-๙๑๓-๙๑๔-๙๑๕-๙๑๖-๙๑๗-๙๑๘-๙๑๙-๙๒๐-๙๒๑-๙๒๒-๙๒๓-๙๒๔-๙๒๕-๙๒๖-๙๒๗-๙๒๘-๙๒๙-๙๓๐-๙๓๑-๙๓๒-๙๓๓-๙๓๔-๙๓๕-๙๓๖-๙๓๗-๙๓๘-๙๓๙-๙๔๐-๙๔๑-๙๔๒-๙๔๓-๙๔๔-๙๔๕-๙๔๖-๙๔๗-๙๔๘-๙๔๙-๙๕๐-๙๕๑-๙๕๒-๙๕๓-๙๕๔-๙๕๕-๙๕๖-๙๕๗-๙๕๘-๙๕๙-๙๖๐-๙๖๑-๙๖๒-๙๖๓-๙๖๔-๙๖๕-๙๖๖-๙๖๗-๙๖๘-๙๖๙-๙๗๐-๙๗๑-๙๗๒-๙๗๓-๙๗๔-๙๗๕-๙๗๖-๙๗๗-๙๗๘-๙๗๙-๙๘๐-๙๘๑-๙๘๒-๙๘๓-๙๘๔-๙๘๕-๙๘๖-๙๘๗-๙๘๘-๙๘๙-๙๙๐-๙๙๑-๙๙๒-๙๙๓-๙๙๔-๙๙๕-๙๙๖-๙๙๗-๙๙๘-๙๙๙-๑๐๐๐

บาง ๓ บาง ๔ บาง แล้วผลก็ได้แก่ผู้
 ทมเลขประจำตัว ๑-๒-๓-๔ นี้เป็น
 ข้อเท็จจริงข้อหนึ่ง อีกข้อหนึ่งข้าพเจ้า
 ได้พยายามชี้แจงในเรื่องบีบคั้นนี้ ให้แก่
 ข้าราชการที่ได้รับการศึกษา ให้แก่นัก-
 เรียนที่ได้รับการศึกษา ให้แก่ราษฎรใน
 เมืองด้วยความพยายาม แต่เฉพาะว่า
 ข้าพเจ้าไม่มีความรู้ที่จะชี้แจงให้เขาเข้าใจ
 ได้แน่ ข้าพเจ้าก็คิดว่าน่าจะมีความรู้ที่จะ
 ชี้แจงให้เขาเข้าใจได้ แต่จะเป็นเพราะ
 ข้าพเจ้าไม่เข้าใจไป หรือผู้ฟังไม่รู้ไม่ถนัด
 ไม่ทราบแน่ ข้าพเจ้าได้พยายามชี้แจงถึง
 ๓-๔ ทน เขาก็ไม่เข้าใจว่าจะบีบคั้น
 น้อยลงไร ถึงยอมเป็นการเสื่อมเสีย
 แก่การเลือกตั้งอยู่เป็นอันมาก ที่เราจะ
 ทดลองการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร โดยวิธี
 เช่นนั้น ถ้าแม่ว่าการเลือกตั้งได้เป็น
 ไปในทางที่เสียงภยยิ่งกว่าการเลือกตั้งที่
 จะให้ผู้แทนได้รับเลือกตั้งเข้ามาตามความ
 เสื่อมใสของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเช่นนั้นแล้ว
 ข้าพเจ้าคิดว่าเสียงภยนั้น ไม่น่าจะ
 คำนึง ข้าพเจ้าใครจะให้ผู้แทนราษฎรที่
 จะสมัครรับเลือกตั้งนั้น ได้คำนึงถึงปัญหา
 ที่ข้าพเจ้าเรียนแล้วว่า เราประสงค์ที่จะ
 เสี่ยงภยในการเลือกตั้ง หรือว่าเราประ-
 สงค้อย่างไร อีกประการหนึ่ง ปัญหา

ในเรื่องค่าใช้จ่ายในเวลานั้น เขาใจ
 แล้วว่าผู้สมัครนั้นพร้อมที่จะเสียสละค่าใช้จ่าย
 ในการสมัครรับเลือกตั้ง คือเสียสละ
 พิมพ์รูปซึ่งจะเป็น ๒-๓ หรือ ๔ นิ้ว
 ก็ตามซึ่งแล้วแก่สภาฯ นั้นจะเห็นสมควร
 คือหนึ่งไม่เกินแสนรูป ก็จะเป็น ราคาอยู่
 ในราว ๕๐ บาท หรืออย่างมากก็
 ร้อยบาท การเสียสละแต่เพียงจำนวน
 เท่านี้โดยให้ราษฎรได้เลือกตั้งโดยไม่ผิด
 พลาตนั้น ก็เป็นสิ่งที่เราน่าจะคิด ยิ่งกว่า
 นั้นข้อเท็จจริงของราษฎรที่เป็นอยู่นั้น
 ข้าพเจ้าใครจะให้ท่านระลึกถึงข้อเท็จจริง
 อีกอย่างหนึ่งที่เราใช้ในการเลือกตั้งผู้แทน
 ตำบลหรือสมาชิกสภาจังหวัด ในการ
 เลือกครั้งอย่างนี้ในการเลือกตั้งนั้น เรา
 ใช้หีบบัตรประจำตัวผู้เลือกตั้งด้วยซ้ำไป
 แต่การเลือกตั้งนั้น ได้ผลดีผลให้การเลือก
 เป็นไปโดยไม่สุจริต ราษฎรไม่ได้ทำไป
 โดยความสมัครใจของเขาเอง ทั้งนี้ก็โดย
 เห็นว่าตามผู้สมัครรับเลือกตั้ง ๑๐ คน
 เราก็มียีบบัตร ๑๐ หีบ เรามีประตูเข้า
 ประตูหนึ่งและออกประตูหนึ่ง เป็นการ
 นำประหลาดเหลือเกิน ที่ว่าหีบแรกที่เข้า
 ประตูนั้นได้เต็มก่อน แล้วที่เปลี่ยนวิธี
 ใหม่ให้เข้าประตูนั้นออกประตูนี้ ทาง
 นี้กลับเต็ม ที่นี้เปลี่ยนใหม่ เข้าประตู

กลาง ที่นี้ประทกลงกลับเต็ม หีบด้วย
 ไม่ได้ ข้อเท็จจริงเป็นดังนี้ แล้วคิดว่า
 ถ้าเราจะพึงตอบปัญหาที่ว่า จะเอารายจ่าย
 ของเจ้าหน้าที่มานั้น บางทีเจ้าหน้าที่อยู่
 ในพระนครได้รับความเป็นไปเฉพาะจังหวัด
 พระนครนั้น เขาอาจคงหนึ่งคงหลกว่า
 การ ยิ่งกว่าความเป็นอยู่ของราษฎรแต่
 ไรก็ตาม ในการเลือกตั้งสมาชิกสภา
 เทศบาลในคราวที่แล้วมานั้น ข้าพเจ้าได้
 ทราบว่ากระทรวงมหาดไทยได้ส่งให้คณะ
 กรรมการจังหวัด ให้ส่งชื่อส่งเด็กในกลาง
 เลือกตั้งนั้นมา ในครั้งนั้นจึงยกฐานะออก
 กฎกระทรวงแล้ว ข้าพเจ้ายินยอมที่จะ
 เมื่อคณะกรรมการจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ยังจังหวัดขอนแก่น โดยนัยของงานซึ่งให้
 ข้อบกพร่อง ในการรับบัตรเลือกตั้งเป็น
 อันมากกว่า อาจจะทำให้คลาดเคลื่อน ก่อปัญหา
 ว่าที่เขาสวมกร ๖ คนนั้นแล้วของกร ๕ คน
 ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ มีจำนวนมาก
 เหลือเกิน น้อยางหนึ่งทีนี้ปัญหาอีกอย่าง
 หนึ่ง ที่เราน่าจะคำนึงถึง ก็คือในเรื่อง
 ราษฎรเขารู้จักใช้สิทธิของเขาในกลาง
 เลือกตั้งนั้นเพียงไร สภาที่รามอินทรา
 ให้ตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้งนั้น เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าจะ
 กล่าว ก็คิดว่าเรากำลังไปในระบอบนี้

ชาติไป โดยเร็วเกินไป ในเมื่อราษฎรของ
 เรายังไม่ได้รับการศึกษาพอ แต่เหตุใด
 ข้าพเจ้าไม่คัดค้าน ในการ รับ หลักการ
 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งนั้น ข้อนี้
 เป็นข้อที่ข้าพเจ้าค้านไม่ได้ ในเมื่อข้าพ-
 เจ้ามองเห็นว่าเสีย และก็ว่าการเลือกตั้ง
 นั้นอาจจะมี กติกาเมื่อใดสังเกตแล้วว่าไม่
 ดีแล้ว ก็ว่ากันว่าต้องขจัดและให้ข้อ
 เที่ยงแก่สภาผู้แทน ปัญหาในการ
 เลือกตั้งนั้นเรากล่าวถึง มีสิทธิในการ
 ออกเสียงในการเลือกตั้งอย่างแท้จริงหรือ
 ไม่ ขอนำมาพิจารณาในข้อนี้ จำนวนผู้มา
 ออกเสียงเลือกตั้งนั้น ไม่น้อยกว่าครึ่งของ
 จำนวนทั้งหมดที่ออกก่อนมา ที่ข้าพเจ้า
 กลัวว่าขอโทษขอเท็จจริง ในฐานะที่
 ข้าพเจ้ารับราชการ ใน ตำแหน่ง ที่ต้อง
 ควบคุมการออกเสียงเลือกตั้ง ใน พ.ศ.
 ๒๔๗๖ ครึ่งนั้นข้าพเจ้าเป็นนายอำเภอ
 ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้ออกไป
 ควบคุมการควบคุมการเลือกตั้ง โดยตนเอง
 ในครึ่งหนึ่งผมออกเสียงเป็นจำนวนมาก
 สดขปรักฎฎง ๕๐ และ ๕๐ เปอร์-
 เซนต์ และในตัวเลขเรากล่าวได้ว่า
 ราษฎรเมืองไทยนั้นนิยมระบอบประชา-
 ชาติไทยเหลือเกิน แต่ขอเท็จจริงกับตรง
 กันขมกเถยว ข้าพเจ้าสอบตามคแล้ว

๕๕ เปอร์เซนต์ที่เขาไม่รู้ว่าจะทำอะไร
 กัน เพียงแต่ว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านส่งให้มา
 ก็มา เมื่อไม่มาก็มีผิด ก็จำต้องมา เมื่อ
 เช่นนี้เห็นแล้ววว่าราษฎรเขาไม่ได้นิยมใน
 การออกเสียง แต่ถ้าจะว่าไม่นิยมก็ออก
 จะหนักเกินไป ....

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน
 ราษฎร : ขอให้รวบรวมเข้าหน่อย เกิน
 เวลาแล้ว

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี) : ขอแก้
 ว่าเขาไม่รู้เรื่อง เมื่อก่อนจะให้ราษฎรเขารู้จัก
 สิทธิของเขาเองเช่นนั้นเราจะทำอย่างไร
 ที่จะให้เขาทำได้ ถ้าแม้ว่าเราจะให้ราษฎร
 ที่มีสิทธิออกเสียงนั้น เป็นผู้ที่ย่านออก
 เสียงให้ทุกคนแล้วก็ไม่เป็นปัญหา หรือจะ
 แล้วว่าเราจะให้ความเข้าใจให้ราษฎรเข้าใจ
 ว่าผู้ที่มีสิทธิออกเสียงนั้น ถ้าไม่รู้ไม่จำแล้วก็
 อย่ามา แต่ข้อเท็จจริงโดยมากถูกคัดค้านมา
 โดยผู้ที่มีอิทธิพลในท้องที่ ข้าพเจ้าขอให้
 ผู้ที่มีความรู้ที่สุดอย่างเช่นนายกรฐมนตรี
 ถ้าไปเลือกตั้งกับกำนันแล้ว ก็สู้กำนัน
 ไม่ได้ เพราะกำนันนั้นมีอิทธิพลดีเหลือ
 เกิน ให้ค้นคว้าอย่างไรก็สู้กำนันไม่ได้ อีก
 ประการหนึ่ง การให้เลขประจำตัวผู้
 สมัครรับเลือกตั้งนั้น ยิ่งผู้แทนราษฎรที่

ไม่ลงโบสถ์กับ คณะกรรม การจังหวัด อยู่
 ด้วยแล้ว เขาอาจจะกลับตาลปัตรให้เลย
 ก็ได้ ซึ่งทรงเป็นผลร้ายแก่ผู้สมัครรับ
 เลือกตั้งเป็นอันมาก และสุดท้ายนายข้าพ-
 เจ้าขอวิงวอน สมาชิก ได้ ไปรท ระวัง ถึง
 เหตุผลและข้อเท็จจริงที่ข้าพเจ้ากล่าวแล้ว
 และหวังว่าสมาชิกผู้แทนราษฎร ประเภท
 ที่ ๑ ที่มีส่วนสมัครรับเลือกตั้งนั้นคงจะ
 สนับสนุนเรื่องนี้เป็นอันดี ส่วนผู้แทน
 ราษฎรประเภทที่ ๒ นั้น ก็คิดว่าคงจะ
 สนับสนุน

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ รน.
 (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย):
 ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ได้อภิปรายเมื่อ
 ได้อภิปรายไปในทางที่ข้าพเจ้าคิดว่า อาจ
 จะเป็นจริงสำหรับในบางแห่ง แต่ว่าไม่
 จริงในทั่ว ๆ ไป ข้อเท็จจริงที่ท่านได้
 มาบางที่อาจจะเป็นการเข้าใจเอาบ้างหรือ
 ได้มาด้วยยังไม่เป็นการทั่วไป และใน
 บางเรื่องเป็นเรื่องในสภาพการณ์นั้นเอง
 ซึ่งจะแก้ไขด้วยการเขียนกฎหมายหรือจะ
 เป้ากาถาอย่างไร ก็แก้ไขไม่ได้ ข้าพเจ้า
 จะได้กล่าวต่อไป ประการแรกคือว่า
 ท่านดำ หนิว่า การ เลือก ตั้ง สมาชิก สภา
 จังหวัดที่แล้วมานั้น ซึ่งดำเนินการตาม
 วิธีเลือกตั้งในพระราชบัญญัติที่ใช้ อยู่ใน

ขณะนี้ ได้เป็นไปโดยบกพร่อง ข้าพเจ้า
 ไม่เพียงว่าเป็นการบกพร่อง แต่ขอให้
 ท่านระวังกว่า กฎหมายนั้นขณะที่ยัง
 ร่างอยู่ สภาจังหวัดก็กำลังมีการเลือกตั้ง
 กันและเมื่อผ่านกฎหมายนั้นไปก็เลือก
 หนึ่งหรือ ๒ เดือนก็ทำการเลือกตั้งสมาชิก
 สภาจังหวัดกัน วิธีการเลือกตั้งจึง
 ได้เปลี่ยนไปคามเดิมนี้ จะให้ราษฎร
 เข้าใจโดยทันทีได้อย่างไรกัน ซึ่งจะเป็น
 ไปไม่ได้ ส่วนประการที่ ๒ ที่อ้างว่า
 รูปถ่ายจะขยายได้นั้นข้าพเจ้าไม่เพียงแต่
 การขยายยังใหญ่ก็ยังมีข้อสงสัย และ
 ตัวเลขต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไปนั้น
 ยังเป็นการน้อยไปเป็นอันมาก ข้าพเจ้า
 ว่าเมื่อก่อนว่า ๒๘๐ ล้านนั้น ความจริง
 ควรจะเป็น ๒ พันกว่าล้าน คือจำนวน
 ผู้แทนราษฎร ๘๐ จังหวัด สมมติว่า
 จังหวัดละ ๕ คน ก็เป็น ๓๕๐ ล้าน
 คุณด้วยจำนวนพลเมืองจะเป็นตั้งหลาย
 พันล้าน ในประเทศสยามท่านจะเอา
 โรงพิมพ์ที่ไหนไป พิมพ์ให้เสร็จภายใน
 ๑ เดือนหรือ ๒ เดือน และเมื่อพิมพ์
 เสร็จแล้วท่านจะแจกจ่ายอย่างไร การที่
 ตรายังแม้จะไม่ใช้เจ้าหน้าที่กระทรวง
 มหาดไทยก็จริงอยู่ แต่ก็เป็นเจ้าหน้าที่
 สังกัดกระทรวงมหาดไทย แต่เมื่อพิมพ์

แต่พอ... คนไหนลงมือทำก็เข้ามาพิมพ์ใน
 กรอบนี้หรือจะพิมพ์ก่อนได้น้อย หรือ
 พิมพ์ไม่ได้เลยจะ ต้อง หอบเอารูปของ-
 ทุนไป... อย่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกว่าจะ
 ไปถึงก็หมดเวลาเสียแล้ว แล้วการตีตรา
 เจ้าพนักงานจะตีตราอย่างไร จะเอาเจ้า
 พนักงานที่ไหน... เพราะจำนวนมากด้วย
 กัน... ข้าพเจ้ากลัว... ข้าพเจ้ากลัว
 เป็นเพียงประมาณ... ไม่นั่นเองสำหรับ
 คนเลขส่วนที่งานนี้ความเห็นให้หมาย
 เลขนั้นคณะกรรมการจังหวัดอาจจะให้ไป
 ภายใต้อาณัติของกันนั้น... ไม่ชอบกัน
 ความจริงถ้าแม้ว่าเราคือเสียว่าเป็นเช่น
 นั้นเสียแล้ว การทำอะไรก็ทำไม่ได้หมด
 แม้ว่าจะ... กรม การจังหวัด ซึ่งเป็นฝ่าย
 บริหาร... เป็น องค์ คณะตั้ง ๑๐
 กว่าคนเช่นนี้... เรียงชื่อว่าเป็นไปโดย
 ไม่บริสุทธิ์แล้ว... การเลือกตั้งนี้ใช้ไม่
 ใคของทั้งพระโค่นหมก... เพราะเหตุว่า
 เราเชื่อว่าทุกคนไม่บริสุทธิ์แล้วอะไร ๆ
 ก็ไม่บริสุทธิ์หมก... แต่ความจริงหาเป็น
 ใคนั้นไม่... กรม การจังหวัดซึ่งเป็น
 ข้าราชการที่มีใหญ่และมีจำนวนมากถึง
 จะ... ไปหาคุกหาตราเป็น
 ... และ... บางคนที่เป็นไปก็ไม่ใช้
 ... ซึ่งส่วนมากก็จะวิ่งไว้ได้ ใน

เรื่องนี้ก็มีชดเชยเงินเท่า ๆ ว่า การให้หมาย
 เลขนั้นจะให้ในเวลาไหน ให้ในเวลา
 รับเงินและรูปมา ส่วนที่ว่าทำไมไปให้
 คนโน้นคนนี้ได้หมายเลข ๑ เวลาไป
 สมัยนั้นสมมติว่าผู้ สมัยมี ๕ คนด้วย
 กัน... เราก้ให้หมายเลข ๑-๒-๓-๔-๕
 ตามลำดับ... คนหมายเลข ๒ เลข ๓
 ก็ไม่ส่งเงินและไม่ส่งรูปแล้วเราจะทำ
 อก่างไร... หมายเลขนั้นมิให้ไปหรือ เรา
 ก็คิดว่าทำไมเราจึงจะให้ไป... เราควร
 จะก็เสียไม่ให้ไป... นอกจากนั้นการที่
 ท่านข้องใจในการเลือกตั้งว่ามักจะ ได้แก่
 คน หมายเลข ๑... คือในการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาจังหวัดที่แล้วมา... ข้อนี้อาจจะ
 เป็นความจริงและเป็นความ ได้หลายประ
 การ... ประการที่ ๑ เช่นผู้สมัครรับเลือก
 เป็นสมาชิกสภาจังหวัดนั้น ท่าน ย่อมรู้ว่า
 ถ้าไม่ได้ทำประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง
 แล้วก็ไม่อยากจะมาสมัคร... โดยมากก็
 ย่อมจะสมัครคนเดียว... หรือถ้าสมัคร
 หลาย ๆ หมายเลข ๑... นั้นต้องเป็นคน
 แน่นนอนที่สุดหมายความว่าความมั่นใจที่สุด
 เขาก็ใจตั้งนั้นจึงได้สมัครก่อนหรืออาจ
 จะเป็นเหตุอื่นก็ได้เช่นเดียวกับ การ ทอด
 เต่า... ข้าพเจ้าเชื่อแล้วว่าหมายเลข ๑... ไม่
 ได้มาเสมอไป... อย่างที่จังหวัด พังงาตาม

นายไมราฯ คุณก็คิดว่าที่อำเภอตะกั่วป่านั้น
 หมายเลข ๑ มาหรือเปล่า หมายเลข
 ๓ ทั้งนั้น อย่างนี้เป็นต้น นอกจากนี้
 ที่ข้าพเจ้าจะชี้แจงให้ท่านฟังว่าในเรื่องค่า
 ใช้จ่ายที่ท่านเห็นว่าการพิมพ์รูปหนึ่งแสน
 เป็นเงินเพียง ๕๐ บาทนั้นข้าพเจ้าคิดว่า
 ทำไม่ได้ และถ้าจะพิมพ์สกรีนและพิมพ์
 กระจาษาอาร์ตด้วย แล้วข้าพเจ้าเห็นว่าทำ
 ไม่ได้ทีเดียว ถ้าหากว่าเราจะให้ทำโดย
 วิธีนี้แล้ว ในการที่จะเพิ่มภาระให้แก่ผู้
 สมัครรับเลือกตั้งนี้ มีเหตุผลในทางกา
 เมืองที่จะต้องคำนึงอยู่ด้วยว่า ผู้แทน
 ราษฎรทุกคนที่มั่งมีแล้วจะมาเป็นผู้แทน
 ราษฎรทุกคนนั้น เราควรจะคำนึงอยู่
 ด้วย คนที่มั่งมีทุกคนซึ่งเป็นคนโง่
 จิตใจรักประเทศชาติแล้ว เขาก็ควรจะ
 สมัครรับเลือกตั้งได้ การมั่งมีหรือจน
 นั้น ไม่ควรจะเป็นเหตุตัดสินสิทธิในการ
 สมัครรับเลือกตั้งของเขา แต่ถ้าแม้เรา
 วางวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็น
 การทำให้หมดเปลืองมากขึ้น ก็ย่อมจะ
 เป็นการเดือดร้อนกันมาก อย่างเงิน
 ประกันสามร้อยบาทนั้นยอมเป็นที่รำ
 รั้งกันมากโดยทั่ว ๆ ไป เราต้องคิดว่าใน
 ประเทศสยามนี้ ไม่มีคนที่มั่งมีมากในการที่
 จะทำการใช้จ่ายอย่างมา ๆ เช่นนั้นได้

ทั้งในการเลือกตั้งในครั้งก่อน ซึ่งใน
 การเลือกตั้ง ท่านสมาชิกเขตบางโพธิ์
 สมาชิกนั้น ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติยอม
 จะเห็นได้แล้วว่า เราได้เปลี่ยนแปลง
 การปกครองกันเพียงหนึ่งปี แล้วเรา
 เอาผลให้ได้อย่าง สมบูรณ์ในข้อที่จะทำ
 ไม่ได้ ในการที่ไปทำการก่อนอะไรกัน
 มานี้ ย่อมจะมีบ้าง เพราะเหตุว่า
 ต้องทำเช่นนั้น แต่อย่างไรก็ดีในเรื่อง
 เช่นนี้เป็นในเรื่องสภาพหรือลักษณะของ
 เรานักไขไม่ได้ และท่านจะท้ออย่างไร
 ถ้าแม้ว่าราษฎรไม่มีความเข้าใจในเรื่อง
 การเลือกตั้ง เราจะเลิกการเลือกตั้งนั้น
 เสียหรือ ก็เปล่า เราต้องรอเวลา เรา
 รออะไรราษฎรให้รู้จักกระทรวงมหาด
 ชาติได้ทำการอบรม คือได้เปิดการอบรม
 ทั่วจังหวัดและนายอำเภอขึ้น ทั้งนี้เป็น
 เรื่องที่พยายามกระทำทางสนธิ ถ้าแม้ว่า
 ท่านไม่ใช้วิธีการเช่นนั้นท่านจะใช้วิธีการ
 ใดในการเลือกตั้ง และให้ราษฎร
 เข้าใจโดยไม่ต้องทอนกันมาท่านก็ทำไม่
 ได้ ข้าพเจ้าคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นควรจะ
 จะพยายาม สิ่งใดที่ไม่ดีแต่ก็เป็น การ
 ที่จะได้ทำการดัดแปลงต่อไปได้ในคราว
 หน้า แต่ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นกระทรวง

มรดกไทย (กฎหมายที่จะทำให้อายุคนที่จะ
 ทำได้)
 นายสนธิ เจริญรัฐ (ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดนครราชสีมา) : เวลา
 ประชุมกันจนจะหมดแล้ว แต่ข้าพเจ้าใคร
 จะเสนอให้ลงมติ ข้าพเจ้ามีความ ยินดีที่
 เราได้มีผลต่อหัวใจของการเลือกตั้งอีก
 ครั้งหนึ่ง ในอันที่หัวใจของการเลือกตั้ง
 หรือออกหนึ่งหัวใจของระบอบประชา-
 ธิปไตยในน้อยที่อะไร เราเป็นที่เข้าใจ
 กันแล้วว่า อยู่ที่ความจำนงของผู้ ได้สิทธิ์
 ออกเสียงเลือกตั้ง และถ้าพูดโดยส่วน
 ทั่วไปแล้ว ประชาธิปไตยตั้งอยู่บน
 สาธารณะจำนง คือความจำนงของประ-
 ชาชนในประเทศที่การที่ราษฎรใช้สิทธิ์
 ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร นั่นก็คือ
 ว่าการที่ให้ราษฎรแสดงความจำนงในการ
 ที่จะปกครองบ้านเมืองของเขา บัดนี้เรา
 กำลังพูดกันถึงว่า เราจะทำอย่างไรจึงจะ
 ใ้ความจำนงที่แท้จริงของราษฎร ข้าพ-
 เจ้าขอปรึกษาในที่นี้ที่ข้อนี้กล่าวว่า ก่อน
 กฎหมายเลือกตั้งได้ใช้อยู่เวลานี้ จะได้
 ผลอันดีแก่ประชาชนไปนั้น ข้าพเจ้าได้เคย
 แสวงความสังเกตไว้ว่า ในการเปลี่ยน
 วิธีการเลือกตั้งนั้น ตามรูปที่เป็นอยู่ใน
 กฎหมายใหม่นี้ ก็คือจะให้ราษฎรเสียง

รูปเสียงสาสน์ และบัดนี้เราได้ตกลงแล้ว
 เช่นนั้น ข้าพเจ้าจะไม่ขัดข้องต่อไป และ
 เมื่อเราจะให้เสียงรูปหรือเสียงสาสน์แล้ว
 บัดนี้ กระ ทรวงมหาดไทยก็ได้ตกลงให้
 เสียงสาสน์ ไม่ใช่เสียงรูป และบัดนี้เรา
 มาเถียงกันว่า เสียงสาสน์ไม่ได้จำเป็น
 จะต้องเสียงรูป ข้าพเจ้าคิดว่า เมื่อรัฐ
 บาลได้เตรียมการพร้อมแล้ว ที่จะให้เสียง
 สาสน์ไปแล้ว เพราะฉะนั้นก็หมายความว่า
 ว่าได้เถียงกันว่า เสียงสาสน์ไม่ได้ จำ
 เป็นจะต้องเสียงรูป นั้นตามที่ท่านเปลี่ยน
 กระชั้นมา การเลือกตั้งมิใช่ถ้าไม่ควร
 เปลี่ยน ไป ได้แล้ว ข้าพเจ้าเกรงว่าเพื่อน
 สมาชิกผู้เสนอ พระราชบัญญัติ นี้จะ ถูก-
 เชิญ มาว่าการ กระ ทรวงมหาดไทยเพื่อ
 เตรียม การเลือกตั้ง ครั้นแล้ว ท่านก็จะ
 เปลี่ยนวิธีการไม่ได้เพราะเตรียมการเสียง
 สาสน์ไปแล้ว เพราะฉะนั้นก็หมายความว่า
 ว่า ข้าพเจ้าคิดว่าเราอย่ามาโต้เถียงกันใน
 เรื่องนี้เลย อีกประการหนึ่งในการที่เรา
 จะแก้วิธีการในชั้นนี้ก็เมื่อเราได้พูดกัน
 ถึงกฎหมายเลือกตั้งฉบับหนึ่งว่า อาจ
 จะทำให้ผู้สมัครรับเลือกแข่งขันกับสมา-
 ชิกที่จะเข้ารับเลือกตั้งในครั้ง นี้ จะเข้า
 ใจว่าเราจะเลือกใหม่ในเวลา ละกัน หัน
 เตรียมการหมดแล้ว ประเดี๋ยวจะหาว่า

เอาเปรียบเกินไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
คิดว่า อาจจะให้รอไว้ก่อน คือเรื่อง
เสียงสาสน์... คือไปราษฎรก็ได้รับการ
ศึกษาภาคชนทั่วทุกจังหวัด และการ
เลือกตั้งเขาจะเขียนชื่อรู้ตัวคนนั้น คน
นี้ได้ เช่นนั้นจะเป็นการ สมบูรณ์ เรา
ไม่ต้องจะมาเถียงกันในที่นี้มากมายนัก
และข้าพเจ้าขอให้ท่าน สมาชิก เพื่อนข้าพ
เจ้าระงับในเรื่องนี้ถอนไป โดย ขอให้
เขาอย่าเข้าใจว่าเราเอาเปรียบเขา

นายทองม้วน อัดตากร (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดมหาสารคาม) : ปัญหา
ในเรื่องนี้เกี่ยวกับความยุติธรรมแห่ง
ระบอบประชาธิปไตย ของประเทศสยาม
ของเราไม่ได้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิ์ผู้
ไม่รู้หนังสือ ไม่ให้ไปออกเสียง นี่แหละ
จึงเป็นปัญหาที่จะต้อง ทุ้มเถียงกัน มาก อยู่
คือไปนข้าพเจ้าจะขอแก้ด้วยคำ ของรัฐ
มนตรีมหาตมาซึ่งกล่าวมานั้น ๑ ท่าน
กล่าวถึงเรื่องรูปว่าจะเป็นการเบอนเปอระ
หรือเป็นการสนเป็ลื่องนั้น การที่เราจะ
พิมพ์รูปนั้น จะเบอนเปอระหรือสนเป็ลื่อง
นั้น เราไม่ต้องเป็นห่วง เพราะว่าคุ
ลักษณะของเสียก่อนว่าจะมีอย่างไร และ
จะต้องตกลงว่าพิมพ์รูปเรียบร้อย สำหรับ
กระดาษใช้กระดาษอารต เราก็คงจะ

ทำได้ และเช่นกระดาษมันนั้น เช่นว่า
นายร้อยตรีต ๒. เราจะรักษารูปของเรา
ด้วยรูปแล้ว เขาก็จะ คุมของใช้การ ก
เหมือนกันแล้วกลงในหีบปิดไว้แล้ว
จังหวัดพังงาได้เลือกกัน ๑๒. แต่พอ
ริมดี เช่นอย่างโลกสมาธิสภาจังหวัด
นั้น เลือกหกถึง ๕ ได้ เป็นในทำนอง
เดียวกัน และถ้าปรากฏว่าควรเลือกสมา
ชิมาจังหวัดคนนครเสียมัก นั้นเพราะ
ราษฎรเขาไม่เข้าใจตนเอง บปทรนเพื่อ
การเช่นนี้แล้ว ฤหากว่าท่านจะมาพิมพ์
รูปมากมายเช่นนครวาระไม่หนักกับเวล
นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เพราะ
เราจะทำทางกลางวันและกลางคืน ในเวลา
นั้นเราจะต้องพิ จารณา ในเรื่องความยุติ
ธรรมและความสมบูรณ์อย่างอื่น และ
การที่พิมพ์รูปเสร็จผสมกรรมในกระทรวง
มหาดไทยก็อาจจะชนเครื่องบนนี้ ปักใจจึง
เห็นเป็นการลำบากอย่างไร ปัญหา
อย่างนี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้นาย
ทองอยู่ ๆ กลับไป

นายทองอยู่ พุดพุดน (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดธนบุรี) : ในเรื่องนี้
ที่ท่านผู้เสนอ ได้เสนอร่าง พระราช
บัญญัติมา ข้าพเจ้ามีความเห็นพ้องด้วย

ใหม่ก่อน เพราะกลัวผู้เสนอนั้นตั้งใจจะ
 ให้ความยุติธรรมต่อผู้จะมาออกเสียงลง
 คะแนน เทาที่ปรากฏอยู่แล้ว ในสมัย
 เลอติงสมาธิสภาจึงหาที่คราวที่แล้วมา
 นั้น ก็นั้นมาเบอร์หนึ่ง ๆ คือเบอร์ ๑
 ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐
 ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐
 ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐
 ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐
 ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

และที่บ. โท
 เขาพบก่อนเขากลับบ.ท. ใน ที่บ. น. ก่อน
 หมดไปก็ยกมือไปขึ้นเบอร์ ๑ หรือ ๒
 ส่วนหน้าเบอร์อื่น ๆ มีหางนอก แล้ว
 เขาพาเขาใจว่ารัฐบาลมีเจตนาที่จะให้
 ใ้รับความยุติธรรมจริง ๆ จึงได้พา
 ยอมให้พิมพ์ประวัติของผู้สมัครนั้น
 ทั่วเลย เขาพาเขาใจขอสนับสนุน
 ๑. หลวงเขาวงศกต สงคราม :
 (ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม) :
 สภาฯ จะรับหลักการหรือไม่ก็แล้วแต่
 ทั่วเกล้ามาจริงดังก็เวลาเสียแล้ว เวลา
 นักไทยพิมพ์ต่างวงกลางคืน เพราะ
 ฉะนั้นเขาพาเห็นว่าไม่ประโยชน์อะไร
 เลย ขอเสนอให้ลงมติ
 (มีสมาชิกรับรอง)
 ทำการแทนประธานสภาผู้แทน
 ราษฎร : มีมติเสนอให้ลงมติแล้ว ท่าน
 เสร็จอีกประการ

นายทองม้วน อัคราทร (ผู้แทน
 ราษฎร จังหวัดมหาสารคาม) :
 ข้าพเจ้าขอให้เลื่อนการพิจารณา
 ทำการแทนประธานสภาผู้แทน
 ราษฎร : ขอเลื่อนการพิจารณา จะ
 เลื่อนหรือไม่
 ร.ต. บัด รัดนพันธ์ (ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดพิจิตร) : ตามข้อบังคับ
 ของสภาฯ เมื่อให้มีการลงมติแล้ว ก็
 ต้องลงมติ หรือมีฉันทานุมัติก็ต้องเปิดอภิ
 ปรายต่อไป ภายหลังจากจะขอเลื่อนไม่มี
 นายทองม้วน อัคราทร (ผู้แทน
 ราษฎร จังหวัดมหาสารคาม) :
 ข้าพเจ้าขอถอนก็ได้ เพื่อความสะดวก
 ของสมาชิก
 ทำการแทนประธานสภาผู้แทน
 ราษฎร : เจ้าของขอดอนแล้ว ข้าพเจ้า
 จะให้ลงมติว่า จะรับร่างพระราชบัญญัติ
 นี้ไปพิจารณาหรือไม่ ผู้ใดเห็นควรรับ
 ร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณา ขอได้
 โปรดยกมือขึ้น
 (มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)
 ทำการแทนประธานสภาผู้แทน
 ราษฎร) : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้
 โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน

ราษฎร : ส่วนมาก ร่างพระราชบัญญัติ

นี้ เป็นอันตกไป เลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๖

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ร.ต.ต. บุญแถม บัณฑิตานนท์

ทองอยู่ พุ่มพุ่ม

เขียน กาญจนพันธ์

เทียบ นันทแพทย์

ทองกระจ่าง รัชตะวรรณ

สุรินทร์ สุปลากร

ประเสริฐ บัณฑิตานนท์ ผอ.กรวยงาม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

ประเทือง อินทร

ถิน จุฑะวพ

เสียงฮือ ศรีสุชาติ

ตรวจแล้ว วันที่ ๔ ก.ย. ๒๔๘๐

หลวงคหกรรมบดี

เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

พระยามานวราชเสวี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร